УКРАЇНА
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКА
ПРИВАТНА ХРИСТИЯНСЬКА ГІМНАЗІЯ «ЕЛЕЯ»
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
вул. Лесі Українки, 85, м. Кам'янець-Подільський
Хмельницька область, 32313
тел. **096-39-76-249** код ЄДРПОУ **41489370**
E-mail: g-m-v@i.ua Eleiia.kp@gmail.com

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКА
ПРИВАТНА ХРИСТИЯНСЬКА ГІМНАЗІЯ «ЕЛЕЯ»

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
на 2026/2027 навчальний рік

Схвалено
педагогічною радою
Кам'янець-Подільської
приватної християнської
гімназії «ЕЛЕЯ»
протокол № 1
від «28» серпня 2026 року

Затверджено
директором
Кам'янець-Подільської
приватної християнської
гімназії «ЕЛЕЯ»
наказ №02/08/26 від «31» серпня 2026 року

Директор _____ М.В.Гуменюк

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма Кам'янець-Подільської приватної християнської гімназії «ЕЛЕЯ» на 2026/2027 навчальний рік є основним документом, що визначає організацію та зміст освітнього процесу в закладі освіти, сукупність освітніх компонентів, їх взаємозв'язок, очікувані результати навчання, форми організації освітнього процесу, підходи до оцінювання та систему внутрішнього забезпечення якості освіти.

Освітню програму розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», інших законів України, державних стандартів початкової та базової середньої освіти, типових освітніх програм, нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України, установчих документів гімназії та з урахуванням особливостей освітньої діяльності приватного закладу освіти.

УКРАЇНА
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКА
ПРИВАТНА ХРИСТИЯНСЬКА ГІМНАЗІЯ «ЕЛЕЯ»
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
вул. Лесі Українки, 85, м. Кам'янець-Подільський
Хмельницька область, 32313
тел. **096-39-76-249** код ЄДРПОУ **41489370**
E-mail: g-m-v@i.ua Eleiia.kp@gmail.com

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКА
ПРИВАТНА ХРИСТИЯНСЬКА ГІМНАЗІЯ «ЕЛЕЯ»

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
на 2026/2027 навчальний рік

Схвалено
педагогічною радою
Кам'янець-Подільської
приватної християнської
гімназії «ЕЛЕЯ»
протокол № ___
від «___» _____ 2026 року

Затверджено
директором
Кам'янець-Подільської
приватної християнської
гімназії «ЕЛЕЯ»
наказ № _____ від «___» _____ 2026 року

Директор _____ М.В.Гуменюк

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма Кам'янець-Подільської приватної християнської гімназії «ЕЛЕЯ» на 2026/2027 навчальний рік є основним документом, що визначає організацію та зміст освітнього процесу в закладі освіти, сукупність освітніх компонентів, їх взаємозв'язок, очікувані результати навчання, форми організації освітнього процесу, підходи до оцінювання та систему внутрішнього забезпечення якості освіти.

Освітню програму розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», інших законів України, державних стандартів початкової та базової середньої освіти, типових освітніх програм, нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України, установчих документів гімназії та з урахуванням особливостей освітньої діяльності приватного закладу освіти.

Освітня програма розроблена **на основі типових освітніх програм**, тому спрямована на забезпечення досягнення учнями результатів навчання, визначених відповідними державними стандартами.

Освітня програма поширюється на здобувачів освіти, які навчаються на рівнях:

- початкової освіти — 1–4 класи;
- базової середньої освіти — 5–9 класи.

У 2026/2027 навчальному році в гімназії організовується навчання здобувачів освіти 1–4 та 5-9 класів відповідно до фактичного контингенту учнів.

Освітня програма є відкритою системою та може уточнюватися або змінюватися у разі внесення змін до законодавства, державних стандартів, типових освітніх програм, санітарного законодавства або інших нормативно-правових актів.

2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА ОСНОВА

Освітня програма розроблена з урахуванням:

1. Конституції України.
2. Закону України «Про освіту».
3. Закону України «Про повну загальну середню освіту».
4. Закону України «Про охорону дитинства».
5. Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».
6. Закону України «Про фізичну культуру і спорт».
7. Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87, із наступними змінами.
8. Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 №898, із наступними змінами.
9. Типової освітньої програми для 1–2 класів та 3–4 класів, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко, затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 №743.
10. Типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19.02.2021 №235, у редакції наказу МОН України від 09.08.2024 №1120.
11. Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОЗ України від 25.09.2020 №2205, у чинній редакції.
12. Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 08.09.2020 №1115, у чинній редакції.
13. Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти та інших нормативних актів, що регулюють відповідні форми здобуття освіти.
14. Нормативних актів щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

15. Нормативних актів щодо організації безпечного освітнього середовища, цивільного захисту, охорони праці, пожежної безпеки та захисту дітей.
16. Установчих документів гімназії.
17. Статуту гімназії.
18. Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.
19. Інших чинних нормативно-правових актів у сфері освіти.

У разі зміни нормативно-правової бази застосовуються норми чинного законодавства.

3. МЕТА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Метою освітньої діяльності гімназії є забезпечення якісної, доступної, безпечної та цілісної освіти, спрямованої на розвиток особистості дитини, її здібностей, компетентностей, самостійності, відповідальності та здатності свідомо визначати власний життєвий шлях.

Освітня модель гімназії ґрунтується на чотирьох взаємопов’язаних результатах:

ЗНАННЯ → ХАРАКТЕР → ВІРА → УСВІДОМЛЕННЯ ПОКЛИКАННЯ.

Гімназія створює умови, у яких здобувач освіти:

- набуває фундаментальних знань і практичних умінь;
- розвиває критичне, системне, творче та логічне мислення;
- формує відповідальність за власні рішення;
- розвиває здатність до самостійного навчання;
- навчається взаємодіяти з іншими людьми;
- формує фінансову, цифрову, мовну, математичну та громадянську компетентності;
- розвиває творчі здібності;
- усвідомлює власні сильні сторони, інтереси та можливості;
- формує моральні орієнтири та відповідальне ставлення до свободи;
- отримує можливість досліджувати власні здібності та сфери майбутньої реалізації.

4. ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОЇ МОДЕЛІ ГІМНАЗІЇ

Гімназія реалізує модель **відповідальної свободи**.

Свобода здобувача освіти розглядається не як відсутність правил, а як здатність робити усвідомлений вибір та нести відповідальність за його наслідки.

У центрі освітнього процесу перебуває дитина як особистість, а не лише як носій навчальних результатів.

Освітня діяльність ґрунтується на принципах:

- поваги до гідності кожної дитини;
- педагогіки любові;
- партнерства;

- безпеки;
- свободи вибору в межах відповідальності;
- індивідуалізації;
- практичної спрямованості навчання;
- розвитку сильних сторін дитини;
- поєднання знань із реальним життям;
- академічної доброчесності;
- недискримінації;
- інклюзивності та безбар’єрності;
- педагогічної підтримки замість приниження;
- формування внутрішньої мотивації.

Гімназія не протиставляє академічні знання розвитку особистості, а розглядає їх як взаємопов’язані складові освіти.

ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ

Гімназія організовує освітній процес на засадах педагогічної та вікової мобільності. Освітній процес може передбачати викладання одного педагогічного працівника у різних класах та вікових групах відповідно до його професійної компетентності, кваліфікації, навчального навантаження та затвердженого розподілу педагогічного навантаження.

Гімназія не обмежує педагогічну діяльність учителя викладанням лише в межах однієї вікової групи, якщо його професійна кваліфікація та зміст освітнього компонента дають можливість працювати з відповідними здобувачами освіти.

Такий підхід спрямований на формування в учнів здатності адаптуватися до зміни педагогів, навчального середовища, способів комунікації та організації освітнього процесу, розвитку самостійності, відповідальності та готовності до навчання в різних середовищах.

Зміна педагогів та організаційних форматів навчання розглядається гімназією як природна частина освітнього середовища та засіб підготовки здобувачів освіти до подальшого навчання, професійної діяльності та життя в умовах постійних змін.

5. ХРИСТИЯНСЬКА ТА МІЖКОНФЕСІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ ГІМНАЗІЇ

Кам’янець-Подільська приватна християнська гімназія «ЕЛЕЯ» є **міжконфесійним християнським закладом освіти**, діяльність якого ґрунтується на християнському світогляді, біблійних цінностях та визнанні Ісуса Христа Спасителем і Господом.

Гімназія відкрита для навчання та роботи осіб **незалежно від їхньої конфесійної належності, церковної традиції або особистих світоглядних особливостей**, за умови прийняття та поваги до цінностей, принципів і правил, визначених установчими та внутрішніми документами закладу.

Гімназія не є конфесійним закладом конкретної церковної деномінації та **не вимагає від здобувачів освіти або працівників належності до певної церкви чи конфесії**.

Освітній процес не передбачає примусу до прийняття конкретної церковної традиції, обряду, конфесійної практики або богословських позицій, характерних виключно для окремої деномінації.

Водночас християнський світогляд є **визначальною світоглядною основою діяльності гімназії**, що відображається у змісті, методах, педагогічних підходах, виховній роботі та культурі взаємодії учасників освітнього процесу.

5.1. Світоглядні засади

У своїй діяльності гімназія спирається на біблійний світогляд та християнське розуміння:

- гідності та унікальності кожної людини;
- походження та цінності людського життя;
- відповідальності людини за власні рішення та вчинки;
- свободи та відповідальності;
- призначення людини;
- взаємовідносин людини з Богом, іншими людьми та створеним світом;
- добра, справедливості, милосердя та любові;
- відповідального ставлення до створеного світу;
- цінності праці, знань, творчості та розвитку талантів;
- необхідності служіння ближньому.

Гімназія визнає **Біблію (Святе Письмо) основним джерелом християнського світогляду та моральних орієнтирів**, що лежать в основі її педагогічної та виховної моделі.

Християнська світоглядна позиція гімназії не скасовує права учня на запитання, дослідження, критичне мислення та ознайомлення з різними науковими, філософськими та світоглядними підходами.

5.2. Реформаторська традиція

У формуванні християнського світогляду гімназія спирається на **реформаторську традицію християнства**, зокрема на принципи, відомі як *Sola Scriptura, Sola Gratia, Sola Fide, Solus Christus, Soli Deo Gloria*:

- **Sola Scriptura** — Святе Письмо як найвищий авторитет у питаннях християнської віри та моральних засад;
- **Sola Gratia** — спасіння як дар Божої благодаті;
- **Sola Fide** — спасіння через віру;
- **Solus Christus** — Ісус Христос як єдиний Спаситель і посередник;
- **Soli Deo Gloria** — слава належить Богові.

Зазначені принципи визначають загальний світоглядний напрям гімназії та **не використовуються як підстава для примусу здобувачів освіти до належності до певної конфесії**.

5.3. Віра, наука та пізнання

Гімназія розглядає віру та наукове пізнання як сфери, що можуть перебувати у діалозі та взаємодії.

У процесі навчання здобувачі освіти знайомляться з науковими теоріями, концепціями та сучасними науковими підходами відповідно до змісту відповідних навчальних предметів.

Зокрема, під час вивчення природничих наук учні можуть знайомитися з **теорією еволюції та іншими науковими поясненнями походження та розвитку живого світу**.

Гімназія не забороняє і не приховує наукових концепцій, які відрізняються від її світоглядної позиції.

Водночас **еволюційна теорія не визначається як єдина світоглядна основа пояснення походження людини та світу**.

Здобувачі освіти мають можливість ознайомлюватися з різними підходами, аналізувати їх, ставити запитання та формувати власне обґрунтоване ставлення до них.

Таким чином, гімназія поєднує **академічну відкритість, наукове пізнання та християнський світогляд**.

5.4. Християнська етика та виховна складова

Християнські цінності реалізуються не лише в межах окремого навчального курсу, а й у повсякденній культурі гімназії.

До основних цінностей належать:

- любов до Бога та ближнього;
- людська гідність;
- чесність;
- відповідальність;
- справедливість;
- милосердя;
- прощення;
- взаємоповага;
- служіння;
- працьовитість;
- відповідальне використання власних здібностей і талантів;
- свобода, поєднана з відповідальністю;
- турбота про ближнього та створений світ.

Християнські принципи можуть використовуватися як світоглядна основа під час обговорення моральних, соціальних, громадянських, особистісних та виховних питань.

При цьому педагогічна взаємодія не повинна принижувати гідність учня, нав’язувати йому конфесійну ідентичність або використовувати віру як інструмент покарання чи психологічного тиску.

5.5. Спільна молитва

Однією з особливостей освітньої моделі гімназії є **щоденна спільна ранкова молитва**, яка є елементом духовного та виховного життя закладу.

Молитва проводиться у християнській формі та спрямована на:

- подяку;
- духовне налаштування на навчальний день;
- молитву за учнів, працівників, родини та інших людей;
- формування культури вдячності, відповідальності та взаємопідтримки.

Участь здобувача освіти у ранковій молитві та інших передбачених освітньою моделлю християнських виховних заходах

здійснюється **за попередньою поінформованою згодою батьків або інших законних представників дитини**, яка надається під час вступу/зарахування або в іншому встановленому закладом порядку.

Порядок надання, фіксації та відкликання такої згоди визначається окремим локальним документом гімназії.

5.6. Християнські виховні заходи

Гімназія може проводити:

- ранкові молитви;
- тематичні християнські зустрічі;
- біблійні уроки та бесіди;
- різдвяні та великодні заходи;
- благодійні та соціальні ініціативи;
- заходи служіння громаді;
- духовно-моральні проєкти;
- інші виховні заходи християнського спрямування.

Такі заходи є складовою виховної моделі гімназії та проводяться відповідно до річного плану роботи, освітньої програми та локальних документів закладу.

5.7. Міжконфесійність та повага до різних християнських традицій

Гімназія з повагою ставиться до різних християнських конфесій та церковних традицій.

В освітньому процесі **не допускається протиставлення учнів за ознакою конфесійної належності**, висміювання або дискредитація певної християнської традиції.

Гімназія не вимагає від учня:

- переходу до певної конфесії;
- відвідування конкретної церкви;
- прийняття конкретної церковної традиції;
- участі у таїнствах чи обрядах певної конфесії;
- демонстрації особистої релігійної належності.

Метою християнської спрямованості гімназії є **не конфесійна уніфікація учнів, а формування цілісного світогляду, характеру, відповідальності, любові до ближнього та усвідомлення власного покликання**.

6. РІВНІ ОСВІТИ ТА ЗАГАЛЬНА СТРУКТУРА

6.1. Початкова освіта

Початкова освіта реалізується відповідно до Державного стандарту початкової освіти та Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко.

Основними завданнями є:

- формування базових читацьких, мовних та математичних компетентностей;
- розвиток пізнавальної активності;
- формування навичок навчальної діяльності;
- розвиток творчості;
- формування соціальних навичок;

- розвиток цифрової грамотності;
- формування позитивного ставлення до навчання.

6.2. Базова середня освіта

Базова середня освіта реалізується відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти та Типової освітньої програми для 5–9 класів.

Основний акцент робиться на:

- розвитку предметних та ключових компетентностей;
- інтеграції знань;
- практичному застосуванні навчального матеріалу;
- розвитку критичного мислення;
- самостійному навчанні;
- цифровій грамотності;
- підприємливості;
- фінансовій грамотності;
- громадянській компетентності;
- професійному та життєвому самовизначенні.

7. ОСВІТНІ ГАЛУЗІ ТА ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Освітній процес організовується за освітніми галузями, визначеними відповідними державними стандартами.

До основних освітніх компонентів належать:

- мовно-літературна освітня галузь;
- математична;
- природнича;
- громадянська та історична;
- соціальна і здоров’язбережувальна;
- технологічна;
- інформатична;
- мистецька;
- фізкультурна.

Конкретизація предметів, інтегрованих курсів, модельних та навчальних програм здійснюється у навчальному плані гімназії та додатках до освітньої програми.

8. НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ

Для реалізації освітньої програми гімназія використовує:

1. модельні навчальні програми, рекомендовані МОН України;
2. навчальні програми, розроблені на основі модельних навчальних програм;
3. навчальні програми, розроблені педагогічними працівниками та схвалені педагогічною радою;
4. навчальні програми додаткових освітніх компонентів, розроблені відповідно до законодавства та затверджені педагогічною радою.

Перелік навчальних програм є складником освітньої програми та затверджується в установленому порядку.

Кожна навчальна програма повинна визначати:

- мету;
- завдання;
- очікувані результати навчання;
- зміст;
- послідовність вивчення;
- види навчальної діяльності;
- орієнтовний розподіл навчального часу;
- підходи до оцінювання.

9. ДОДАТКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ ГІМНАЗІЇ

З метою реалізації профілю та специфіки закладу гімназія може реалізовувати додаткові освітні компоненти.

До них належать:

- польська мова;
- французька мова;
- поглиблене вивчення англійської мови;
- християнська етика;
- програмування Python;
- додатковий курс інформатики;
- фінансова грамотність;
- фотостудія;
- творча студія «Барвиста»;
- інші курси, студії, факультативи та практичні модулі, рішення про запровадження яких приймається педагогічною радою.

Додаткові освітні компоненти **не використовуються для зменшення обов’язкового обсягу навчання, визначеного державними стандартами та типовими освітніми програмами**.

Їх реалізація здійснюється відповідно до окремих навчальних програм, річних навчальних планів, розкладу занять та інших організаційних документів гімназії.

Залежно від змісту та організаційної форми додаткові компоненти можуть реалізовуватися як:

- окремі навчальні курси;
- курси за вибором;
- факультативи;
- гуртки;
- студії;
- практикуми;
- індивідуальні заняття;
- групові заняття;
- консультації;
- проєктні модулі;
- міжпредметні практичні модулі.

При визначенні фактичного навчального навантаження учнів гімназія забезпечує дотримання вимог державних стандартів та санітарного законодавства.

10. МОВНА ОСВІТА

Українська мова є державною мовою освітнього процесу в гімназії відповідно до законодавства України.

Гімназія створює умови для формування високого рівня володіння українською мовою як засобом:

- навчання;
- пізнання;
- спілкування;
- самовираження;
- критичного мислення;
- громадянської участі;
- культурної та соціальної взаємодії;
- подальшого професійного розвитку.

Вивчення іноземних мов є важливою складовою освітньої моделі гімназії та здійснюється з урахуванням вікових, індивідуальних та освітніх потреб здобувачів освіти.

У гімназії можуть вивчатися:

- англійська мова;
- польська мова;
- чеська мова;
- німецька мова;
- французька мова;
- інші іноземні мови відповідно до освітнього запиту та організаційних можливостей закладу.

10.1. Англійська мова

Англійська мова має **посилений та практично орієнтований характер вивчення**.

Освітня модель передбачає збільшення можливостей для мовної практики, розвитку комунікативної компетентності та використання англійської мови в реальних ситуаціях спілкування.

Під час вивчення англійської мови можуть використовуватися:

- додаткові навчальні години;
- розмовні практикуми;
- проєктна діяльність;
- комунікативні заняття;
- міжпредметні проєкти;
- онлайн-комунікація;
- зустрічі з носіями мови;
- міжнародні освітні контакти;
- мовні клуби;
- інші форми практичного застосування мови.

Метою є не лише засвоєння мовного матеріалу, а **здатність здобувача освіти використовувати англійську мову як реальний інструмент спілкування, навчання та доступу до інформації**.

10.2. Додаткові іноземні мови

Польська, чеська, німецька та французька мови можуть реалізовуватися як додаткові освітні компоненти, курси, факультативи,

гуртки, мовні студії або інші форми організації освітнього процесу відповідно до затверджених програм.

Організація їх вивчення може здійснюватися:

- очно;
- дистанційно;
- у змішаному форматі;
- індивідуально;
- у малих групах;
- у форматі мовних практикумів та розмовних клубів.

Гімназія може залучати до викладання іноземних мов **кваліфікованих педагогічних та інших фахівців з інших населених пунктів України, інших регіонів та з-за кордону**, якщо їх залучення відповідає вимогам законодавства та забезпечує належну якість освітнього процесу.

Дистанційний формат може застосовуватися, зокрема, для забезпечення доступу учнів до фахівців, які не мають можливості здійснювати освітню діяльність безпосередньо у приміщенні гімназії.

10.3. Практика живого мовлення

Важливою особливістю мовної освіти гімназії є **максимальне наближення вивчення іноземної мови до реального мовного середовища**.

З цією метою гімназія створює можливості для регулярної практики спілкування здобувачів освіти з:

- носіями іноземних мов;
- іноземними педагогами;
- волонтерами;
- студентами та молоддю з інших країн;
- учасниками міжнародних освітніх програм;
- представниками міжнародних організацій та партнерських освітніх закладів.

Таке спілкування може відбуватися у формі:

- онлайн-зустрічей;
- розмовних клубів;
- міжнародних проєктів;
- відеоконференцій;
- спільних творчих та навчальних проєктів;
- листування та цифрової комунікації;
- мовних обмінів;
- гостьових занять;
- тематичних зустрічей.

Метою є формування у здобувачів освіти **реальної комунікативної компетентності, подолання мовного бар’єру та розуміння мови як живого засобу міжнародного спілкування**.

10.4. Міжкультурна компетентність

Вивчення іноземних мов поєднується з ознайомленням здобувачів освіти з культурою, історією, традиціями та сучасним життям відповідних країн.

Гімназія формує у здобувачів освіти здатність:

- поважати культурне різноманіття;
- вести діалог з представниками інших культур;
- уникати стереотипів та упереджень;
- розуміти культурний контекст мовлення;
- використовувати іноземну мову для навчання, співпраці та міжнародної комунікації.

10.5. Гнучкість мовної пропозиції

Перелік іноземних мов та конкретні форми їх вивчення можуть змінюватися відповідно до:

- освітнього запиту здобувачів освіти та їхніх батьків;
- кадрових можливостей;
- партнерських програм;
- міжнародної співпраці;
- наявності кваліфікованих фахівців;
- організаційних та матеріальних можливостей гімназії.

Рішення щодо запровадження конкретної іноземної мови, її обсягу, форми та режиму вивчення визначається відповідними навчальними планами, освітніми програмами, рішеннями педагогічної ради та наказами керівника гімназії.

10.6. Щодо використання російської мови

Російська мова не використовується в гімназії як мова освітнього процесу, викладання навчальних предметів, проведення навчальних та виховних занять, офіційної комунікації закладу, ведення освітньої документації та організації освітньої діяльності.

Гімназія не здійснює викладання російської мови як іноземної або іншого окремого освітнього компонента.

Освітній процес у гімназії здійснюється державною мовою — українською, а вивчення іноземних мов організовується відповідно до освітньої програми та законодавства України. Закон прямо визначає державну мову мовою освітнього процесу та передбачає вивчення англійської й інших мов міжнародного спілкування.

Гімназія не включає російську мову до переліку іноземних мов, що вивчаються або можуть вивчатися в закладі.

При цьому положення цього пункту **не поширюються на приватне спілкування учасників освітнього процесу поза межами організованого освітнього процесу**, оскільки питання приватного спілкування регулюється окремо законодавством України.

10.7. Мовна політика поза освітнім процесом

Вимоги цієї освітньої програми щодо використання мов поширюються на **освітній процес, організовану освітню діяльність, офіційну комунікацію та інші сфери діяльності гімназії, що регулюються законодавством і локальними документами закладу**.

Гімназія не регулює та не здійснює контроль за **приватним спілкуванням батьків, законних представників та здобувачів освіти поза межами організованого освітнього процесу**, у тому числі щодо вибору ними мови приватного спілкування.

При цьому гімназія систематично проводить **роз'яснювальну, просвітницьку та виховну роботу**, спрямовану на формування поваги до української мови як державної, культури українського мовлення та усвідомленого використання державної мови у суспільному й освітньому житті.

У межах освітнього процесу та організованої діяльності гімназії **перевага та обов'язковість використання української мови визначаються законодавством України та цією освітньою програмою**.

Гімназія розглядає мовну освіту не лише як засвоєння навчального предмета, а як формування здатності людини вступати в діалог із суспільством, культурою та світом.

11. ЦИФРОВА ОСВІТА ТА ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА

Цифрова компетентність є наскрізною складовою освітнього процесу гімназії та формується не лише під час вивчення інформатики, а й у процесі опанування інших освітніх компонентів.

Гімназія розглядає цифрові технології **не як окрему сферу знань, а як інструмент пізнання, творчості, комунікації, дослідження, розв'язання практичних завдань та професійної самореалізації**.

Гімназія не обмежує цифрову освіту межами спеціалізованого кабінету. Цифровий пристрій розглядається як робочий інструмент учня, який використовується відповідно до мети конкретного навчального завдання.

Освітній процес спрямований на формування у здобувачів освіти здатності:

- безпечно користуватися цифровими технологіями;
- працювати з інформацією та даними;
- здійснювати пошук, відбір, аналіз та перевірку інформації;
- критично оцінювати цифровий контент;
- розпізнавати маніпулятивну та недостовірну інформацію;
- створювати цифрові продукти;
- використовувати цифрові інструменти для навчання;
- працювати з текстовими, графічними, аудіо- та відеоматеріалами;
- використовувати офісні програми та цифрові сервіси;
- працювати з цифровими пристроями та офісною технікою;
- дотримуватися правил цифрової та інформаційної безпеки;
- відповідально використовувати цифрові ресурси;
- дотримуватися принципів академічної доброчесності;

- використовувати цифрові технології для комунікації та командної роботи;
- застосовувати цифрові інструменти для створення власних проєктів та продуктів.

11.1. Практична спрямованість цифрової освіти

Цифрова освіта в гімназії має **практичну та прикладну спрямованість**.

Здобувачі освіти не лише вивчають принципи роботи цифрових технологій, а й набувають досвіду їх безпосереднього використання для виконання реальних навчальних та практичних завдань.

У процесі навчання учні можуть працювати з:

- ноутбуками;
- планшетами;
- смартфонами у випадках, дозволених правилами закладу;
- проєкційним обладнанням;
- принтерами та багатофункціональними пристроями;
- сканерами;
- фото- та відеообладнанням;
- графічними пристроями;
- іншою цифровою та офісною технікою.

Учні набувають практичних навичок:

- створення та форматування документів;
- роботи з електронними таблицями;
- створення презентацій;
- роботи з електронною поштою;
- використання хмарних сервісів;
- організації та зберігання цифрових матеріалів;
- підготовки документів до друку;
- сканування та опрацювання документів;
- створення графічного та мультимедійного контенту;
- роботи з цифровими платформами;
- використання інструментів штучного інтелекту відповідально та з дотриманням академічної доброчесності.

Таким чином, цифрові навички формуються **через практичну діяльність, максимально наближену до реальних життєвих та професійних ситуацій**.

11.2. Мобільне цифрове освітнє середовище

Гімназія використовує **мобільну модель організації цифрового освітнього середовища**, за якої цифрові пристрої можуть використовуватися безпосередньо в навчальному приміщенні, у якому відбувається відповідне заняття.

Для забезпечення освітнього процесу гімназія може використовувати ноутбуки та інші цифрові пристрої, доступні здобувачам освіти під час навчальних занять.

Залежно від змісту навчального заняття пристрої можуть використовуватися:

- індивідуально;
- у парах;

- у малих групах;
- спільно для виконання групового проєкту.

Така модель дозволяє інтегрувати цифрові технології **без прив’язки освітнього процесу виключно до спеціалізованого комп’ютерного кабінету**.

Спеціалізоване приміщення не є єдиною можливою формою організації цифрового навчання: цифрове обладнання може бути мобільним та використовуватися в різних освітніх середовищах відповідно до змісту та мети заняття.

11.3. Цифрові технології в усіх освітніх галузях

Цифрові інструменти можуть використовуватися під час вивчення всіх освітніх галузей.

Зокрема:

мовно-літературна галузь — робота з електронними текстами, презентаціями, цифровими публікаціями, мультимедійними проєктами;

математична — використання математичних програм, цифрових моделей, електронних таблиць;

природнича — цифрове моделювання, робота з базами даних, віртуальними лабораторіями та науковими ресурсами;

громадянська та історична — робота з цифровими картами, архівами, базами даних та історичними джерелами;

мистецька — цифрова графіка, фотографія, відео, дизайн та мультимедійне мистецтво;

технологічна — цифрове проєктування та створення продуктів;

інформатична — програмування, алгоритмічне мислення, цифрові технології;

фізкультурна та здоров’язбережувальна — використання цифрових інструментів для аналізу, планування та моніторингу фізичної активності в межах освітньої доцільності.

11.4. Залучення фахівців-практиків

Особливістю цифрової освіти гімназії є **залучення до освітнього процесу фахівців-практиків, які мають актуальний досвід роботи у відповідних сферах**.

До проведення окремих занять, практикумів, майстер-класів, консультацій, проєктів та інших освітніх заходів можуть залучатися:

- програмісти;
- розробники програмного забезпечення;
- ІТ-фахівці;
- веброзробники;
- графічні дизайнери;
- UX/UI-дизайнери;
- фотографи;
- відеографи;
- фахівці з цифрового маркетингу;
- фахівці з кібербезпеки;
- підприємці у сфері цифрових технологій;
- інші фахівці відповідного професійного профілю.

Залучення таких фахівців може здійснюватися незалежно від їх місця проживання, у тому числі **з інших областей України, інших міст та інших держав**.

Такі фахівці можуть брати участь в освітньому процесі **очно або дистанційно**.

Залучення фахівців здійснюється відповідно до законодавства та локальних документів гімназії, з урахуванням характеру їх участі, змісту освітнього заходу та необхідності забезпечення безпечного освітнього середовища.

Це дозволяє поєднувати фундаментальні знання, які забезпечуються педагогічними працівниками, з **актуальним професійним досвідом людей, які безпосередньо працюють у відповідній сфері**.

11.5. Дистанційний формат

Окремі освітні компоненти та практичні модулі цифрової освіти можуть реалізовуватися:

- очно;
- дистанційно;
- у змішаному форматі.

Дистанційна форма може використовуватися, зокрема, для залучення фахівців, які перебувають в інших містах, областях або країнах, а також для організації міжнародної співпраці та доступу учнів до актуального професійного досвіду.

При цьому дистанційні заняття організовуються відповідно до вимог законодавства щодо відповідної форми організації освітнього процесу.

11.6. Інформатика та програмування

Окрім обов’язкового вивчення відповідних освітніх компонентів, гімназія може реалізовувати додаткові курси:

«Інформатика» — практично орієнтований курс цифрової грамотності, інформаційних технологій та роботи з цифровими інструментами.

«Програмування Python» — курс, спрямований на розвиток алгоритмічного, логічного та обчислювального мислення, формування навичок програмування та створення власних цифрових продуктів.

Зміст курсів визначається відповідними навчальними програмами.

11.7. Штучний інтелект

Гімназія може використовувати технології штучного інтелекту як **інструмент навчання, дослідження, творчості та розвитку цифрової грамотності**.

Здобувачі освіти навчаються:

- розуміти можливості та обмеження систем штучного інтелекту;
- критично оцінювати результати, створені такими системами;
- перевіряти достовірність отриманої інформації;
- відповідально використовувати ШІ;
- дотримуватися академічної доброчесності;

- розуміти питання авторського права, приватності та цифрової безпеки.

Використання штучного інтелекту не повинно підміняти самостійну навчальну діяльність учня, якщо інше прямо не передбачено завданням.

12. ФІНАНСОВА ТА ПІДПРИЄМНИЦЬКА ОСВІТА

Фінансова грамотність та підприємливість є важливими складовими освітньої моделі гімназії та формуються як **наскрізні компетентності протягом усього періоду навчання — з 1 по 9 клас**.

Гімназія розглядає фінансову грамотність не лише як сукупність теоретичних знань про гроші, а як **практичну життєву компетентність**, необхідну для прийняття відповідальних рішень, планування власного життя, раціонального використання ресурсів та майбутньої професійної і підприємницької діяльності.

Зміст фінансової та підприємницької освіти визначається з урахуванням віку здобувачів освіти, їхнього життєвого досвіду та поступового ускладнення навчального матеріалу.

12.1. Основні напрями

Фінансова та підприємницька освіта охоплює, зокрема:

- поняття грошей та їх функції;
- особистий та сімейний бюджет;
- доходи та витрати;
- потреби та бажання;
- планування витрат;
- заощадження;
- фінансові цілі;
- фінансове планування;
- відповідальне користування фінансовими послугами;
- банківські послуги;
- безготівкові розрахунки;
- цифрові фінансові інструменти;
- фінансову безпеку;
- фінансові ризики;
- захист від шахрайства;
- відповідальне ставлення до кредитування;
- страхування;
- податки та їх роль у суспільстві;
- підприємливість;
- створення та реалізацію ідей;
- планування власної діяльності;
- основи підприємницького мислення;
- оцінювання ризиків;
- прийняття фінансових рішень;
- відповідальне ставлення до власних та суспільних ресурсів;
- зв’язок освіти, професії, доходу та особистої фінансової відповідальності.

12.2. Наскрізне навчання з 1 по 9 клас

Фінансова грамотність реалізується **системно на всіх рівнях навчання — з 1 по 9 клас**.
На початковому рівні увага зосереджується на формуванні первинного розуміння:

- грошей;
- потреб і бажань;
- вибору;
- заощадження;
- планування;
- відповідального ставлення до речей та ресурсів.

У 5–9 класах зміст поступово ускладнюється та охоплює:

- особисте фінансове планування;
- бюджетування;
- банківські та цифрові фінансові інструменти;
- фінансові ризики;
- податки;
- підприємницькі ідеї;
- основи бізнес-планування;
- аналіз можливостей та ризиків;
- фінансову безпеку;
- професійне самовизначення;
- зв’язок професійної діяльності та фінансової незалежності.

12.3. Навчальні програми

Фінансова грамотність може реалізовуватися:

- як окремий освітній компонент;
- як додатковий курс;
- у складі інших навчальних предметів та інтегрованих курсів;
- через практичні модулі;
- через проєктну діяльність;
- через навчальні ігри та симуляції;
- через підприємницькі та фінансові практикуми.

Гімназія може використовувати **авторські та адаптовані навчальні програми**, розроблені педагогічними працівниками або залученими фахівцями відповідно до законодавства та **схвалені педагогічною радою гімназії**.
Зміст програм адаптується до вікових особливостей здобувачів освіти та спрямовується на формування практичних компетентностей.

12.4. Залучення фахівців-практиків

До реалізації фінансової та підприємницької освіти гімназія може залучати **фахівців-практиків відповідного профілю**, зокрема:

- підприємців;
- бухгалтерів;
- економістів;
- фінансових консультантів;
- банківських працівників;

- фахівців фінансових установ;
- представників бізнесу;
- фахівців у сфері страхування;
- фахівців з цифрових фінансових технологій;
- інших компетентних спеціалістів.

Залучення фахівців може здійснюватися у формі:

- гостьових занять;
- практикумів;
- майстер-класів;
- консультацій;
- тренінгів;
- зустрічей;
- онлайн-заходів;
- участі у проєктах;
- практичних симуляцій.

Фахівці можуть залучатися **очно або дистанційно**, у тому числі з інших міст, областей України та інших держав.

12.5. Практична фінансова освіта

Гімназія прагне максимально наближати навчання до реального життя.

Для цього можуть використовуватися:

- рольові та фінансові ігри;
- моделювання життєвих ситуацій;
- симуляції підприємницької діяльності;
- створення умовного бюджету;
- планування фінансових цілей;
- розрахунок доходів і витрат;
- навчальні бізнес-проєкти;
- командні підприємницькі завдання;
- аналіз реальних життєвих кейсів;
- навчальні дослідження;
- проєктна діяльність.

Практичні завдання спрямовуються на формування здатності **самостійно аналізувати ситуацію, оцінювати ризики, приймати рішення та нести відповідальність за їх наслідки**.

12.6. Навчальні екскурсії та освітні партнерства

Важливою складовою фінансової та підприємницької освіти є **безпосереднє знайомство здобувачів освіти з роботою установ, підприємств, організацій та інших суб’єктів економічного життя**.

З цією метою гімназія може організовувати:

- навчальні екскурсії до банківських установ;
- відвідування підприємств;
- відвідування суб’єктів малого та середнього бізнесу;
- зустрічі з підприємцями;
- відвідування фінансових та інших установ;
- ознайомлення з роботою різних професій;
- тематичні виїзні заняття;

- онлайн-екскурсії та віртуальні зустрічі;
- спільні освітні проєкти з підприємствами та організаціями.

Такі заходи проводяться з дотриманням вимог законодавства, безпеки дітей, захисту персональних даних та інших встановлених вимог.

12.7. Фінансова гра

Гімназія може використовувати **фінансові та підприємницькі ігри як інструмент практичного навчання**, що дозволяє моделювати реальні життєві та економічні ситуації в безпечному освітньому середовищі.

Під час таких ігор учні можуть:

- формувати умовний бюджет;
- приймати фінансові рішення;
- планувати витрати;
- накопичувати ресурси;
- оцінювати ризики;
- створювати умовні підприємницькі проєкти;
- взаємодіяти в командах;
- аналізувати наслідки власних рішень.

Фінансова гра має **виключно навчальний характер** і не передбачає реального азартного або грошового ризику для здобувачів освіти.

13. МИСТЕЦЬКА, ТВОРЧА ТА ПРАКТИЧНА ОСВІТА

Мистецька та творча освіта є важливою складовою освітньої моделі гімназії та спрямована не лише на засвоєння мистецьких знань і технік, а передусім на **розвиток творчої особистості, здатної створювати, експериментувати, бачити альтернативні рішення, виражати власні ідеї та перетворювати задум на конкретний продукт**.

Гімназія розглядає творчість як універсальний інструмент розвитку особистості, що сприяє формуванню:

- творчого та нестандартного мислення;
- уяви;
- естетичного сприйняття;
- спостережливості;
- емоційної виразності;
- здатності до самовираження;
- дрібної моторики;
- просторового та образного мислення;
- комунікативних навичок;
- здатності працювати індивідуально та в команді;
- наполегливості;
- здатності завершувати розпочату справу;
- відповідального ставлення до власного творчого продукту.

Творча освіта реалізується через поєднання **мистецтва, ремесла, дизайну, технологій, фотографії, роботи з матеріалами, експериментування та проєктної діяльності**.

13.1. Принцип практичної творчості

Гімназія використовує принцип:

«Не лише знати — створити власноруч».

Учні мають можливість не лише знайомитися з мистецькими напрямами, а й безпосередньо працювати з матеріалами, інструментами та обладнанням.

Творчі заняття можуть включати:

- демонстрацію техніки;
- практичне виконання;
- експеримент;
- створення індивідуального або групового продукту;
- роботу над творчим проєктом;
- презентацію результату;
- рефлексію та обговорення власної роботи.

Особлива увага приділяється **процесу створення**, а не лише кінцевому результату.

Учень має право на експеримент, помилку, повторну спробу та пошук власного способу виконання творчого завдання.

13.2. Творчі студії та клуби

Для реалізації мистецької та творчої складової гімназія може організовувати студії, клуби, майстерні, творчі лабораторії та короткострокові практичні курси.

Перелік таких студій може змінюватися відповідно до освітнього запиту здобувачів освіти, кадрових та матеріально-технічних можливостей гімназії.

«БАРИСТА»

Практично-творча студія, спрямована на ознайомлення учнів із:

- культурою кави;
- видами кавових напоїв;
- принципами роботи кавового обладнання;
- будовою та функціонуванням кавових апаратів;
- правилами експлуатації та догляду за обладнанням;
- технологією приготування напоїв;
- естетикою подачі;
- основами сервісу;
- культурою споживання;
- відповідальністю та безпечним використанням обладнання.

Заняття мають **навчальний характер** і організовуються з урахуванням віку здобувачів освіти та вимог безпеки.

«ФОТОСТУДІЯ»

Фотографія розглядається як поєднання мистецтва, технології, спостереження та візуальної комунікації.

Програма може охоплювати:

- історію фотографії;
- основи композиції;

- візуальну культуру;
- жанри фотографії;
- роботу зі світлом;
- колір;
- перспективу;
- побудову кадру;
- портрет;
- предметну фотографію;
- фотографію простору;
- візуальне оповідання;
- створення фотосерій;
- цифрову обробку;
- основи роботи з графічними редакторами;
- створення творчих фотопроєктів;
- презентацію та аналіз власних робіт.

Особливістю студії є **перехід від технічного освоєння фотообладнання до формування власного візуального висловлювання**.

«SOMOKU» — СТУДІЯ ФЛОРИСТИКИ

Студія спрямована на розвиток творчого мислення через роботу з природними та декоративними матеріалами.

Може включати:

- основи композиції;
- колористику;
- роботу з природними матеріалами;
- створення флористичних композицій;
- сезонний дизайн;
- декоративні композиції;
- сухоцвіти;
- елементи предметного та інтер'єрного дизайну;
- створення власних флористичних проєктів.

«TSURU» — СТУДІЯ ОРІГАМІ

Студія знайомить учнів із традиційним та сучасним орігамі.

Може включати:

- класичне орігамі;
- модульне орігамі;
- кусудами;
- об'ємні конструкції;
- декоративні композиції;
- паперовий дизайн;
- просторове моделювання;
- створення авторських композицій.

Особлива увага приділяється розвитку **точності, терпіння, просторового мислення та здатності працювати за алгоритмом і водночас створювати власні конструкції**.

«PICASO» — АРТСТУДІЯ

Студія образотворчого мистецтва, що може охоплювати:

- рисунок;
- живопис;
- графіку;
- композицію;
- колір;
- роботу з різними художніми матеріалами;
- декоративне мистецтво;
- експериментальні художні техніки;
- створення авторських робіт;
- участь у виставкових та творчих проєктах.

Мета — не лише навчити академічним технікам, а **допомогти дитині знайти власну художню мову**.

«ELEIIA SPACE AROMA & ART»

Творча лабораторія, що поєднує мистецтво, декоративні техніки, роботу з фактурою, ароматами та нетиповими матеріалами.

Може включати:

- картини з кави;
- декоративні композиції;
- роботу з ароматичними матеріалами;
- створення декоративних об'єктів;
- експериментальне мистецтво;
- роботу з фактурами;
- апсайклінг;
- авторський декор;
- змішані техніки.

«КІНЦУГІ» — КЛУБ ВІДНОВЛЕННЯ

Творчий клуб, у якому мистецька діяльність використовується як засіб **самовираження, рефлексії, відновлення та емоційного розвантаження**.

Заняття можуть включати:

- творчі практики;
- роботу з кольором;
- декоративне мистецтво;
- створення символічних об'єктів;
- роботу з природними матеріалами;
- арт-практики;
- рефлексивні вправи;
- групову творчу діяльність.

Клуб не є медичною або психотерапевтичною послугою. Його діяльність має **освітній, творчий та підтримувальний характер**.

Оце речення я б залишив обов'язково — щоб потім ніхто не сказав, що ми організували дітям «психотерапію без психолога».

СТУДІЯ ІНТУЇТИВНОГО МАЛЮВАННЯ

Студія спрямована на розвиток:

- творчої свободи;
- уяви;
- емоційної виразності;
- здатності експериментувати;
- індивідуального стилю;
- здатності працювати без жорсткого шаблону.

Заняття можуть поєднувати музику, колір, рух, образи та різні художні матеріали.

«ЛАТКА» — СТУДІЯ ШИТТЯ ТА ДИЗАЙНУ

Практична студія, спрямована на формування навичок роботи з текстилем та основами дизайну.

Може включати:

- ручне шиття;
- основи роботи зі швейною машиною;
- ремонт та повторне використання речей;
- текстильний дизайн;
- створення аксесуарів;
- декоративні елементи;
- апсайклінг;
- створення власних виробів;
- основи конструювання та дизайну одягу.

13.3. КЛУБ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА

Клуб об'єднує різноманітні техніки декоративно-прикладного мистецтва.

Залежно від програми та віку учнів можуть використовуватися:

- кінусайга;
- канзаші;
- темарі;
- текстильна мозаїка;
- клаптикове шиття;
- вишивка;
- декоративне шиття;
- робота з нитками;
- паперові техніки;
- декорування;
- робота з природними та вторинними матеріалами;
- інші традиційні та сучасні декоративні техніки.

Клуб спрямований на поєднання **традиційного ремесла, сучасного дизайну та авторської творчості**.

13.4. Міждисциплінарність

Мистецька освіта інтегрується з іншими освітніми галузями.

Зокрема:

мистецтво + цифрові технології → цифровий дизайн, фотографія, відео, графіка;

мистецтво + технології → дизайн виробів, шиття, конструювання;

мистецтво + природничі науки → робота з природними матеріалами, флористика;

мистецтво + підприємництво → створення та презентація власного творчого продукту;

мистецтво + мовна освіта → презентація, опис та захист творчих проєктів;

мистецтво + фінансова грамотність → розрахунок собівартості матеріалів, планування творчого проєкту, основи ціноутворення.

13.5. Творчий продукт

Важливим результатом творчої освіти є **власний продукт здобувача освіти**.

Це може бути:

- картина;
- фотографія;
- фотосерія;
- декоративний виріб;
- флористична композиція;
- текстильний виріб;
- дизайнерський об'єкт;
- паперова конструкція;
- цифрова робота;
- відео;
- творчий проєкт;
- виставка;
- презентація;
- інший результат творчої діяльності.

Гімназія може організовувати **виставки, презентації, ярмарки, творчі фестивалі, демонстрації та інші форми представлення учнівських робіт**.

14. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА, РУХОВА АКТИВНІСТЬ ТА ЗДОРОВ’Я

Фізична культура є обов’язковою складовою освітнього процесу та реалізується відповідно до державних стандартів, освітньої програми гімназії, навчальних програм та законодавства України.

Гімназія розглядає фізичну культуру не лише як формування фізичних якостей, а як складову **цілісного розвитку особистості, здорового способу життя, самодисципліни, емоційного благополуччя та відповідального ставлення до власного тіла і здоров’я**.

Фізкультурно-оздоровча робота спрямована на формування:

- потреби в регулярній руховій активності;
- витривалості;
- сили;
- гнучкості;

- координації;
- швидкості реакції;
- спритності;
- рівноваги;
- просторової орієнтації;
- навичок безпечної рухової діяльності;
- командної взаємодії;
- самодисципліни;
- відповідального ставлення до власного здоров’я.

14.1. Різноманітність форм рухової активності

Гімназія застосовує **різноманітні форми та засоби фізичної активності**, з урахуванням віку, фізичних можливостей, стану здоров’я та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

На заняттях можуть використовуватися:

- традиційні фізкультурні вправи;
- рухливі ігри;
- спортивні ігри;
- гімнастика;
- ритміка;
- фітнес;
- координаційні вправи;
- вправи на гнучкість;
- вправи на рівновагу;
- вправи на розвиток швидкості реакції;
- нейровправи;
- вправи на міжпівкульну взаємодію;
- вправи на просторову орієнтацію;
- дихальні та релаксаційні практики відповідно до освітньої мети;
- елементи функціонального тренування;
- інші безпечні форми рухової активності.

Зміст та інтенсивність занять визначаються з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей здобувачів освіти.

14.2. Різноманітні освітні середовища

Фізична культура в гімназії може реалізовуватися **не лише у спеціалізованому спортивному приміщенні**, а в різних освітніх середовищах, якщо це відповідає змісту навчальної програми та забезпечуються належні умови безпеки.

Заняття можуть проводитися:

- у приміщеннях гімназії;
- на відкритому повітрі;
- на спортивних майданчиках;
- у парках та інших придатних для фізичної активності відкритих просторах;
- на спортивних об'єктах;
- у спортивних школах та інших спортивних закладах на договірних або інших законних підставах;

- в інших місцях, придатних для проведення відповідних занять.

Вибір місця проведення визначається змістом заняття, погодними умовами, віком учнів, станом їхнього здоров’я, доступністю відповідного обладнання та вимогами безпеки.

Проведення занять поза межами приміщення гімназії здійснюється відповідно до встановленого порядку організації освітнього процесу та правил безпеки.

14.3. Матеріально-технічне забезпечення

Для забезпечення рухової активності гімназія використовує наявне спортивне обладнання та може поступово розширювати його відповідно до потреб освітнього процесу.

Зокрема, можуть використовуватися:

- гімнастичний осередок;
- шведська стінка;
- батут;
- гімнастичні мати;
- спортивний інвентар;
- м'ячі;
- скакалки;
- обручі;
- еспандери;
- координаційні сходинки;
- балансувальні елементи;
- інше обладнання для фізичної активності.

Обладнання використовується **відповідно до його призначення, віку здобувачів освіти та вимог безпеки**.

Гімназія може використовувати також спортивні споруди та обладнання інших закладів, установ та організацій на підставі відповідних домовленостей, договорів або інших правових підстав.

14.4. Ритміка, фітнес та нейрорухова активність

Особливістю фізкультурної моделі гімназії є використання **різних форм рухової активності**, що дозволяють залучати дітей з різними фізичними можливостями та інтересами.

До змісту занять можуть включатися:

Ритміка

Ритмічні вправи, рухи під музику та елементи танцю використовуються для розвитку:

- координації;
- почуття ритму;
- пластичності;
- просторової орієнтації;
- здатності узгоджувати рух та слухове сприйняття.

Фітнес

Фітнес-елементи можуть використовуватися для розвитку:

- витривалості;
- сили;

- гнучкості;
- координації;
- загальної фізичної підготовленості.

Зміст вправ адаптується до віку та фізичних можливостей учнів.

Нейрорухові вправи

Гімназія може використовувати вправи, спрямовані на розвиток:

- координації;
- балансу;
- реакції;
- уваги;
- просторової орієнтації;
- узгодженості рухів;
- переключення уваги;
- взаємодії рухових та когнітивних процесів.

Нейровправи у межах освітнього процесу не розглядаються як лікувальні або медичні процедури та використовуються виключно як елементи фізкультурно-розвивальної роботи.

Оце останнє я б обов'язково залишив.

14.5. Фізична активність на відкритому повітрі

Гімназія заохочує проведення частини фізкультурних занять **на відкритому повітрі**, оскільки це сприяє урізноманітненню рухової активності та формуванню звички до активного способу життя.

Залежно від сезону, погодних умов та змісту заняття можуть використовуватися:

- прогулянкові маршрути;
- паркова зона;
- відкриті спортивні майданчики;
- території, придатні для рухливих ігор;
- спортивні об’єкти.

При організації занять на відкритому повітрі враховуються погодні умови, стан території, безпека маршруту та інші фактори, що можуть впливати на здоров’я і безпеку учнів.

14.6. Індивідуалізація фізичної активності

Фізкультурна діяльність організовується з урахуванням **індивідуальних можливостей та стану здоров’я здобувачів освіти**.

Гімназія не ставить за мету досягнення однакових фізичних показників усіма учнями.

Пріоритетом є:

регулярна безпечна рухова активність, поступовий особистий прогрес та формування позитивного ставлення до фізичної активності.

14.7. Здоров’язбережувальна складова

Фізична культура поєднується з формуванням знань та навичок щодо:

- здорового способу життя;
- режиму дня;
- рухової активності;
- відпочинку;
- особистої гігієни;
- безпечної поведінки;
- профілактики травматизму;
- відповідального ставлення до власного здоров’я.

Здоров’язбережувальна складова також може інтегруватися в інші освітні компоненти та виховну роботу гімназії.

15. ПРИРОДНИЧА ТА ДОСЛІДНИЦЬКА ОСВІТА

Природнича освіта є складовою освітнього процесу гімназії та спрямована на формування цілісного наукового світогляду, природничо-наукової грамотності, дослідницьких умінь та відповідального ставлення до природи, людини і навколишнього середовища.

Гімназія розглядає природничу освіту як процес, у якому здобувач освіти не лише засвоює готову інформацію, а **спостерігає, досліджує, ставить запитання, висуває припущення, проводить практичні дії, аналізує результати та формулює власні висновки**.

Природнича освіта реалізується відповідно до державних стандартів, навчальних програм та освітньої програми гімназії з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

15.1. Основні завдання природничої освіти

Природнича освіта спрямована на формування:

- природничо-наукової грамотності;
- цілісного розуміння закономірностей природи;
- причинно-наслідкового мислення;
- дослідницьких умінь;
- уміння спостерігати;
- уміння ставити запитання та формулювати проблему;
- здатності висувати та перевіряти припущення;
- уміння працювати з інформацією;
- навичок проведення простих і складніших досліджень;
- уміння працювати з лабораторним та дослідницьким обладнанням;
- уміння аналізувати результати;
- уміння робити обґрунтовані висновки;
- критичного оцінювання наукової інформації;
- розуміння взаємозв’язків між живою і неживою природою;
- відповідального ставлення до природних ресурсів та довкілля.

15.2. Практико-орієнтоване природниче навчання

Одним із принципів природничої освіти гімназії є **максимальне поєднання теоретичних знань із практичною діяльністю**.

Навчання може включати:

- лабораторні роботи;
- практичні роботи;

- спостереження;
- досліди;
- експерименти;
- моделювання;
- вимірювання;
- дослідження природних об'єктів;
- роботу з мікроскопом;
- роботу з лабораторним обладнанням;
- дослідження рослин;
- дослідження тваринних організмів;
- дослідження властивостей речовин;
- польові спостереження;
- екологічні дослідження;
- аналіз отриманих даних;
- створення дослідницьких звітів.

Практична діяльність організовується відповідно до віку здобувачів освіти, змісту навчальної програми, наявного обладнання та вимог безпеки.

15.3. Дослідницька діяльність

Дослідницька діяльність є важливою складовою природничої освіти.

Учні можуть виконувати дослідження індивідуально, у парах або групах.

Дослідницький процес може включати:

спостереження → запитання → проблема → припущення → планування → дослідження → фіксація результатів → аналіз → висновок → презентація.

Учні можуть вести:

- дослідницькі щоденники;
- таблиці спостережень;
- протоколи дослідів;
- фотодокументацію;
- цифрові записи;
- графіки та схеми;
- результати вимірювань;
- дослідницькі звіти.

Особлива увага приділяється тому, щоб учень **розумів не лише результат дослідження, а й шлях, яким цей результат було отримано**.

15.4. Практичні заняття з біології

Біологічна освіта має виражений практичний характер.

Залежно від віку та змісту навчальної програми можуть проводитися:

- спостереження за живими організмами;
- дослідження будови рослин;
- дослідження органів та систем організмів;
- мікроскопічні дослідження;
- практичні роботи з біологічними об'єктами;

- дослідження природного середовища;
- анатомічні та морфологічні спостереження;
- демонстраційні та навчальні препарування.

Препарування

У межах відповідних навчальних програм можуть проводитися **навчальні препарування та дослідження біологічних об'єктів**.

Такі заняття мають виключно освітню та дослідницьку мету і проводяться:

- відповідно до віку учнів;
- під безпосереднім педагогічним супроводом;
- з дотриманням санітарних вимог;
- із використанням відповідного обладнання;
- з дотриманням правил безпеки.

У разі проведення практичних занять на базі іншої установи застосовуються також правила та вимоги безпеки відповідної установи.

15.5. Співпраця із закладами вищої освіти та науковими установами

Гімназія може використовувати можливості співпраці із:

- закладами вищої освіти;
- науковими установами;
- лабораторіями;
- природничими центрами;
- музеями;
- дослідницькими та освітніми організаціями;
- іншими установами відповідного профілю.

Здобувачі освіти можуть брати участь у:

- практичних заняттях;
- лабораторних практикумах;
- демонстраційних дослідженнях;
- лекціях;
- майстер-класах;
- науково-популярних заходах;
- екскурсіях;
- дослідницьких проєктах.

Заняття можуть проводитися **очно або дистанційно**, у тому числі із залученням фахівців та науковців з інших міст, областей України та інших держав.

15.6. Ботанічний сад та природне середовище як освітній простір

Природне середовище розглядається гімназією як **безпосередній освітній ресурс**.

Для цього можуть використовуватися:

- ботанічні сади;
- парки;
- природоохоронні території;
- лісові та паркові зони;
- водойми;
- пришкільні та інші доступні природні території;

- інші об'єкти природного середовища.

Ботанічний сад може використовуватися як середовище для:

- спостереження за рослинами;
- вивчення різноманіття рослинного світу;
- порівняння видів;
- дослідження сезонних змін;
- вивчення адаптацій;
- практичних робіт;
- фотофіксації;
- ведення спостережень;
- виконання дослідницьких проєктів.

Таким чином, природниче навчання може відбуватися **безпосередньо в природному середовищі**, а не виключно в навчальному кабінеті.

15.7. Польові дослідження

За відповідних умов гімназія може організовувати польові дослідження та спостереження.

Вони можуть включати:

- визначення рослин;
- спостереження за тваринами;
- дослідження екосистем;
- вивчення ґрунтів;
- спостереження за погодними та сезонними змінами;
- дослідження біорізноманіття;
- екологічні спостереження;
- дослідження взаємозв'язків між компонентами природного середовища.

Результати польових досліджень можуть використовуватися для подальшої роботи на уроках, у проєктах та дослідницьких роботах.

15.8. Кейс-метод у природничій освіті

Для комплексного вивчення природничих явищ та проблем гімназія використовує **кейс-метод**.

Кейс може містити реальну або змодельовану проблемну ситуацію, яка потребує аналізу з позицій кількох природничих наук.

Наприклад:

- проблема якості води;
- зміна екосистеми;
- зникнення певних видів;
- вплив діяльності людини на довкілля;
- поширення певного захворювання;
- зміна кліматичних умов;
- проблема забруднення;
- використання природних ресурсів;
- вплив хімічних речовин на живі організми.

Під час роботи з кейсом учні:

1. аналізують проблему;
2. визначають факти та відокремлюють їх від припущень;
3. шукають необхідну інформацію;

4. використовують знання з різних предметів;
5. визначають можливі причини;
6. розглядають альтернативні рішення;
7. оцінюють наслідки;
8. формулюють власну позицію;
9. презентують результати.

Кейс-метод дозволяє **інтегрувати знання з біології, хімії, фізики, географії, математики, інформатики та інших освітніх компонентів**.

15.9. Проєктна діяльність

Природнича освіта передбачає використання **індивідуальних та групових дослідницьких і навчальних проєктів**.

Проєкти можуть бути:

- дослідницькими;
- інформаційними;
- експериментальними;
- екологічними;
- практичними;
- міжпредметними;
- довготривалими;
- короткостроковими.

Результатом проєкту може бути:

- дослідницький звіт;
- презентація;
- модель;
- макет;
- експеримент;
- відео;
- фотозвіт;
- цифровий продукт;
- карта;
- таблиця;
- інфографіка;
- рекомендації;
- практичне рішення.

Під час проєктної діяльності оцінюється не лише кінцевий продукт, а й **процес дослідження, самостійність, аргументованість, робота з інформацією, командна взаємодія та здатність робити висновки**.

15.10. Міжпредметна інтеграція

Природничі науки в гімназії розглядаються як взаємопов'язана система.

Практичні та дослідницькі завдання можуть одночасно використовувати знання з:

- біології;
- хімії;
- фізики;
- географії;

- математики;
- інформатики;
- технологій;
- української та іноземних мов.

Наприклад, дослідження природного об'єкта може передбачати **спостереження, вимірювання, математичну обробку результатів, фотографування, цифрову візуалізацію та презентацію висновків**.

15.11. Наукова грамотність та критичне мислення

Особлива увага приділяється здатності здобувачів освіти **відрізняти науково обґрунтовані твердження від припущень, маніпуляцій та псевдонаукової інформації**.

Учні навчаються:

- перевіряти джерела;
- аналізувати докази;
- порівнювати пояснення;
- розуміти обмеження досліджень;
- працювати з науковими даними;
- ставити запитання до отриманої інформації;
- формувати аргументовані висновки.

Гімназія підтримує **науковий підхід до пізнання світу**, одночасно забезпечуючи можливість обговорення різних наукових гіпотез, концепцій та моделей відповідно до віку здобувачів освіти.

15.12. Безпека природничої діяльності

Практичні, лабораторні, польові та дослідницькі роботи проводяться з дотриманням вимог безпеки.

Перед проведенням відповідних робіт учні ознайомлюються з правилами безпечної поведінки та користування обладнанням.

При проведенні занять за межами гімназії враховуються:

- безпека маршруту;
- погодні умови;
- особливості території;
- вік учнів;
- характер діяльності;
- необхідність супроводу;
- правила відповідної установи.

15.13. Природнича освіта та відповідальне ставлення до світу

Природнича освіта спрямована не лише на пізнання природи, а й на формування **відповідального ставлення людини до створеного світу, природних ресурсів, живих організмів та власної діяльності**.

У межах природничої освіти розглядаються питання:

- екологічної відповідальності;
- збереження біорізноманіття;
- раціонального використання ресурсів;
- взаємодії людини і природи;
- наслідків людської діяльності;

- відповідального споживання;
- охорони довкілля.

Природничі знання поєднуються з формуванням **етичної та відповідальної позиції людини щодо світу, у якому вона живе**.

15.14. ХРИСТИЯНСЬКИЙ СВІТОГЛЯД У ПРИРОДНИЧІЙ ОСВІТІ

Природнича освіта в гімназії реалізується у взаємозв’язку з її **християнським світоглядом** та загальною концепцією цілісного розвитку особистості.

Гімназія визнає, що питання походження світу, людини, життя та закономірностей природи мають не лише науковий, а й світоглядний вимір.

У процесі природничої освіти здобувачі освіти знайомляться з **біблійним баченням створення світу, людини та її особливого призначення**, а також із науковими підходами, гіпотезами та теоріями, які використовуються для пояснення походження та розвитку Всесвіту, Землі й живих організмів.

Гімназія **не виключає ознайомлення здобувачів освіти з еволюційною теорією** та іншими науковими концепціями, що вивчаються в межах відповідних освітніх компонентів. Такі концепції розглядаються як частина сучасного наукового знання, з урахуванням їхнього змісту, доказової бази, історії формування та наукових дискусій.

Водночас гімназія не визначає еволюційну теорію як єдину світоглядну основу пояснення походження світу та людини.

Природниче навчання ґрунтується на принципі **розмежування наукового дослідження та світоглядних переконань**, при цьому освітній процес гімназії здійснюється в контексті християнського бачення світу.

У процесі навчання учні можуть розглядати питання:

- походження та устрою Всесвіту;
- походження Землі;
- різноманіття живих організмів;
- унікальності та цінності життя;
- походження та природи людини;
- взаємозв’язку живої та неживої природи;
- відповідальності людини за навколишній світ;
- меж та можливостей наукового пізнання;
- взаємодії науки, світогляду та етики.

Гімназія виходить із біблійного розуміння **світу як Божого творіння**, а людини — як особистості, наділеної гідністю, відповідальністю, здатністю пізнавати, творити та відповідально взаємодіяти з навколишнім світом.

Це розуміння не скасовує необхідності наукового дослідження, спостереження, експерименту, критичного аналізу та перевірки отриманих результатів.

Навпаки, **дослідження природи розглядається як один із способів пізнання створеного світу**, розвитку людських здібностей

до пізнання та усвідомлення відповідальності людини за власну діяльність.

Особлива увага приділяється формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до життя, природи та природних ресурсів, усвідомленню цінності кожної людини, необхідності турботи про довкілля та відповідального використання знань і технологій.

При цьому викладання природничих наук **не передбачає примусу здобувача освіти до прийняття певного наукового висновку як особистого світоглядного переконання**, а передбачає ознайомлення з відповідними знаннями, доказами, концепціями та світоглядними підходами відповідно до освітньої програми гімназії.

Таким чином, природнича освіта в гімназії поєднує наукове дослідження, критичне мислення та біблійний світогляд, формуючи в учня здатність одночасно пізнавати світ, ставити запитання, досліджувати докази та усвідомлювати власну відповідальність перед Богом, людиною і створеним світом.

16. МАТЕМАТИЧНА ТА ФІЗИЧНА ОСВІТА

Математична та фізична освіта є складовою цілісної освітньої моделі гімназії та спрямована на формування математичної, природничо-наукової, логічної та дослідницької компетентностей.

Гімназія розглядає математику і фізику не лише як сукупність правил, формул та алгоритмів, а як **інструменти пізнання закономірностей навколишнього світу, розв’язання практичних проблем, моделювання, прогнозування та прийняття обґрунтованих рішень**.

Освітній процес спрямований на формування здатності здобувача освіти:

- логічно мислити;
- аналізувати інформацію;
- встановлювати причинно-наслідкові зв’язки;
- знаходити закономірності;
- формулювати припущення;
- перевіряти їх;
- застосовувати математичні моделі;
- проводити вимірювання;
- працювати з даними;
- аналізувати результати;
- аргументувати власні висновки;
- застосовувати знання у практичних ситуаціях.

16.1. Практико-орієнтоване математичне навчання

Математика в гімназії пов’язується з реальними життєвими ситуаціями та практичними завданнями.

Можуть використовуватися:

- задачі прикладного характеру;
- математичне моделювання;
- робота з реальними даними;
- вимірювання;
- побудова графіків і діаграм;
- аналіз статистичної інформації;
- фінансово-математичні задачі;
- задачі з геометричним моделюванням;
- проєктні завдання;
- математичні дослідження;
- логічні задачі;
- математичні ігри;
- задачі з відкритою відповіддю;
- міжпредметні завдання.

Особлива увага приділяється не лише отриманню правильної відповіді, а **розумінню способу розв’язання, обґрунтуванню вибору методу та здатності пояснити власне рішення**.

16.2. Дослідницький компонент математики

Математична освіта може включати дослідницькі завдання, під час яких учень:

- спостерігає;
- шукає закономірності;
- формулює гіпотезу;
- перевіряє її на прикладах;
- використовує обчислення;
- створює математичну модель;
- аналізує отримані результати;
- формулює висновок.

Учні можуть проводити власні математичні дослідження та презентувати їх результати.

16.3. Практична фізика

Фізика в гімназії максимально поєднується з **експериментом та спостереженням**.

Залежно від віку та змісту навчальної програми можуть проводитися:

- демонстраційні експерименти;
- лабораторні роботи;
- практичні дослідження;
- вимірювання фізичних величин;
- моделювання фізичних явищ;
- дослідження механічних явищ;
- дослідження теплових явищ;
- дослідження електричних та магнітних явищ;
- дослідження світлових явищ;
- дослідження звуку;
- дослідження властивостей речовин;
- конструювання простих фізичних моделей;
- аналіз результатів експериментів.

Учень має можливість не лише спостерігати за демонстрацією, а, відповідно до віку та безпечних умов, **самостійно виконувати окремі дослідницькі дії**.

16.4. Фізичний експеримент

Експериментальна діяльність може включати послідовність:

запитання → припущення → планування → експеримент → спостереження → вимірювання → фіксація результатів → аналіз → висновок.

У процесі експерименту учні навчаються:

- правильно формулювати проблему;
- визначати змінні;
- контролювати умови дослідження;
- здійснювати вимірювання;
- працювати з похибками;
- представляти результати;
- критично оцінювати отримані дані.

16.5. Використання освітніх ресурсів та наукового контенту

Для поглиблення математичної та фізичної освіти гімназія використовує різноманітні освітні ресурси:

- навчальні відео;
- науково-популярні фільми;
- документальні фільми;
- цифрові симуляції;
- інтерактивні моделі;
- віртуальні лабораторії;
- цифрові освітні платформи;
- науково-популярні матеріали;
- математичні та фізичні моделі.

Відео- та мультимедійні матеріали використовуються **не як заміна практичної діяльності**, а як засіб візуалізації явищ, які складно або неможливо безпосередньо дослідити в умовах гімназії.

16.6. Співпраця із закладами вищої освіти та фахівцями

Гімназія може залучати до реалізації математичної та фізичної освіти:

- викладачів закладів вищої освіти;
- науковців;
- інженерів;
- фізиків;
- математиків;
- фахівців технічних професій;
- інших практиків відповідного профілю.

Практичні та навчальні заняття можуть проводитися на базі:

- закладів вищої освіти;
- лабораторій;
- наукових установ;
- технічних центрів;
- інших відповідних освітніх та наукових середовищ.

Взаємодія може здійснюватися **очно, дистанційно або у змішаному форматі**.

Залучення фахівців-практиків дає можливість показати учням **реальне застосування математики та фізики у науці, техніці, медицині, будівництві, ІТ, економіці, інженерії та інших сферах діяльності**.

16.7. Проєктна діяльність

Математична та фізична освіта може реалізовуватися через індивідуальні та групові проєкти.

Тематика проєктів може стосуватися:

- математичних закономірностей;
- архітектури;
- геометрії у природі;
- статистики;

- фінансових розрахунків;
- енергії;
- механіки;
- електрики;
- оптики;
- звуку;
- технологій;
- інженерних рішень;
- екологічних проблем;
- побутових фізичних явищ.

Результатом проєкту може бути:

- математична модель;
- фізичний експеримент;
- макет;
- пристрій;
- розрахунок;
- дослідницький звіт;
- презентація;
- відео;
- цифрова модель;
- інфографіка;
- практичне рішення.

16.8. Міжпредметна інтеграція

Математика та фізика інтегруються з іншими освітніми компонентами.

Зокрема, під час виконання практичних та проєктних завдань можуть поєднуватися знання з:

- інформатики;
- програмування;
- природничих наук;
- географії;
- технологій;
- фінансової грамотності;
- мистецтва;
- цифрових технологій.

Наприклад, фізичне дослідження може передбачати **вимірювання, математичну обробку даних, створення цифрового графіка, програмування моделі та презентацію результатів**.

16.9. Математична та фізична грамотність у повсякденному житті

Особлива увага приділяється застосуванню знань у реальних життєвих ситуаціях.

Учні можуть працювати із завданнями, пов'язаними з:

- плануванням бюджету;
- вимірюванням;

- розрахунками;
- споживанням електроенергії;
- енергоефективністю;
- транспортом;
- будівництвом;
- ремонтом;
- покупками;
- масштабом;
- часом та відстанню;
- статистикою;
- аналізом даних.

Таким чином, математика і фізика формують не лише предметні знання, а **здатність використовувати кількісну та наукову інформацію для прийняття обґрунтованих рішень**.

16.10. Наукове мислення та робота з доказами

Гімназія формує в учнів культуру наукового мислення.

Учні навчаються:

- розрізняти факт, припущення та висновок;
- перевіряти достовірність даних;
- працювати з джерелами;
- оцінювати аргументи;
- розуміти обмеження моделей;
- аналізувати результати експериментів;
- визнавати помилки та коригувати власні припущення.

Важливим результатом навчання є розуміння того, що **помилка в дослідженні є не лише невдалим результатом, а можливістю для аналізу та подальшого вдосконалення способу дослідження**.

16.11. Християнський світогляд у математичній та фізичній освіті

Математична та фізична освіта в гімназії реалізується в контексті її **біблійного світогляду та християнської спрямованості**.

Гімназія розглядає впорядкованість, закономірність та пізнаваність світу як важливі передумови людського наукового пізнання.

У межах християнського світогляду гімназія визнає Бога Творцем світу та розглядає здатність людини досліджувати, пізнавати й описувати закономірності створеного світу як частину людської відповідальності та покликання.

При цьому **математичні та фізичні закони не використовуються як засіб примусового доведення релігійних переконань**, а наукове дослідження здійснюється із застосуванням відповідних наукових методів.

Учні знайомляться з тим, що наукове знання відповідає на питання про **закономірності, властивості та взаємозв'язки явищ**, тоді як світоглядні питання можуть виходити за межі безпосередньої експериментальної перевірки.

У процесі навчання можуть обговорюватися світоглядні питання, пов'язані з:

- походженням Всесвіту;
- природою законів та закономірностей;
- можливістю пізнання світу людиною;
- межами наукового знання;
- відповідальністю людини за використання наукових відкриттів;
- етичними наслідками розвитку науки і технологій.

Гімназія визнає значення сучасної науки та знайомить здобувачів освіти з основними науковими моделями та концепціями, водночас **не відокремлюючи наукове знання від питань відповідальності, етики та призначення людини**.

Математична та фізична освіта сприяє розвитку таких якостей, як:

- чесність у роботі з даними;
- точність;
- відповідальність;
- наполегливість;
- здатність визнавати помилку;
- повага до доказів;
- критичність до власних припущень;
- відповідальне використання знань.

Таким чином, математична та фізична освіта в гімназії поєднує **точність науки, практичне дослідження, критичне мислення, творчість та християнське розуміння відповідальності людини за пізнання і використання знань**.

17. ГРОМАДЯНСЬКА ТА ІСТОРИЧНА ОСВІТА

Громадянська та історична освіта є важливою складовою освітньої моделі гімназії та спрямована на формування свідомої, відповідальної, вільної та активної особистості, здатної розуміти історичні процеси, критично оцінювати інформацію, усвідомлювати власну роль у суспільстві та відповідально реалізовувати свої права й обов’язки.

Гімназія розглядає історію не лише як послідовність дат, подій та імен, а як інструмент розуміння причин і наслідків суспільних процесів, формування особистої та колективної пам’яті, аналізу людських рішень і відповідальності за них.

Громадянська освіта спрямована на формування розуміння принципів демократії, свободи, людської гідності, прав людини, відповідальності, взаємоповаги та суспільної взаємодії.

17.1. Основні завдання громадянської та історичної освіти

Освітній процес спрямовується на формування здатності здобувача освіти:

- розуміти історичний розвиток України та світу;
- встановлювати причинно-наслідкові зв’язки між подіями;
- аналізувати історичні джерела;
- розрізняти факт, інтерпретацію та оцінне судження;

- працювати з різними історичними позиціями;
- аналізувати суспільні явища;
- розуміти принципи демократії;
- знати основні права та обов’язки людини і громадянина;
- усвідомлювати значення людської гідності;
- аргументовано висловлювати власну позицію;
- вести діалог;
- поважати відмінність думок;
- відповідально брати участь у житті громади;
- розуміти механізми функціонування держави та суспільства.

17.2. Практико-орієнтована історична освіта

Вивчення історії максимально пов’язується з роботою з реальними джерелами, предметами, документами, картами, фотографіями, свідченнями та іншими історичними матеріалами.

У навчальному процесі можуть використовуватися:

20. історичні документи;
21. листи;
22. спогади;
23. фотографії;
24. карти;
25. архівні матеріали;
26. відеоматеріали;
27. усні свідчення;
28. музейні експонати;
29. предмети побуту;
30. пам’ятки архітектури;
31. цифрові архіви;
32. матеріали усної історії.

Учні навчаються не просто отримувати готову історичну інформацію, а працювати з джерелом та самостійно визначати, що саме воно може повідомити про минуле.

17.3. Історичні дослідження

Історична освіта може включати дослідницьку діяльність.

Учень може:

- визначити історичне питання;
- сформулювати проблему;
- знайти відповідні джерела;
- перевірити їх походження;
- порівняти різні джерела;
- визначити спільне та відмінне;
- сформувати власну інтерпретацію;
- обґрунтувати її доказами;
- представити результати.

Особлива увага приділяється вмінню працювати з доказами, а не механічному запам’ятовуванню інформації.

17.4. Кейс-метод у громадянській та історичній освіті

Для комплексного вивчення історичних і суспільних явищ гімназія використовує кейс-метод.

Кейс може моделювати реальну історичну або сучасну суспільну ситуацію, у якій необхідно:

- визначити проблему;
- проаналізувати обставини;
- розглянути позиції різних сторін;
- встановити причини;
- оцінити можливі рішення;
- визначити наслідки;
- сформувати власну аргументовану позицію.

Кейси можуть стосуватися:

- історичних конфліктів;
- державотворення;
- розвитку демократії;
- прав людини;
- громадянської відповідальності;
- суспільних криз;
- економічних та соціальних змін;
- місцевого самоврядування;
- морального вибору людини в історичних обставинах.

17.5. Громадянська освіта через практичну діяльність

Громадянські компетентності формуються не лише через теоретичне вивчення суспільства, а й через реальну участь у житті освітньої спільноти та громади.

Учні можуть:

- брати участь у спільних проєктах;
- розробляти соціальні ініціативи;
- проводити дослідження потреб громади;
- організовувати благодійні та волонтерські проєкти;
- створювати інформаційні кампанії;
- моделювати роботу органів влади;
- проводити дебати;
- брати участь у дискусіях;
- розробляти пропозиції щодо вирішення локальних проблем.

Таким чином, учень отримує можливість практично пережити досвід відповідальної громадянської участі.

17.6. Вивчення історії рідного краю

Особливе місце посідає краєзнавчий компонент.

Гімназія може використовувати освітній потенціал:

- Кам’янця-Подільського;
- Хмельниччини;
- історико-культурних пам’яток;
- музеїв;
- архітектурних об’єктів;
- історичних місць;
- місцевих архівних матеріалів;
- усних свідчень мешканців.

Учні можуть проводити дослідження:

5. історії міста;

6. історії окремих будівель;
7. історії родин;
8. місцевих традицій;
9. культурної спадщини;
10. історії освіти;
11. історії релігійних громад;
12. подій, пов’язаних з історією регіону.

17.7. Освітнє середовище за межами гімназії

Історична та громадянська освіта може реалізовуватися за межами навчального приміщення.

Освітнім середовищем можуть бути:

- музеї;
- бібліотеки;
- архіви;
- історико-культурні заповідники;
- пам’ятки історії та культури;
- органи місцевого самоврядування;
- громадські організації;
- культурні установи;
- інші суспільні та культурні середовища.

Такі заходи розглядаються не лише як екскурсії, а як частина освітнього процесу, якщо вони мають визначену навчальну мету та пов’язані з відповідним освітнім компонентом.

17.8. Зустрічі з практиками та фахівцями

Гімназія може залучати до освітнього процесу:

- істориків;
- краєзнавців;
- архівістів;
- музейних працівників;
- юристів;
- представників органів місцевого самоврядування;
- громадських діячів;
- журналістів;
- дослідників;
- інших фахівців відповідного профілю.

Такі зустрічі можуть проводитися очно, дистанційно або у змішаному форматі.

Залучення практиків дозволяє учням побачити зв’язок між навчальним матеріалом та реальним суспільним життям.

17.9. Медіаграмотність та критичне мислення

Важливою складовою громадянської та історичної освіти є критичне сприйняття інформації.

Учні навчаються:

- перевіряти джерела;
- визначати автора інформації;
- встановлювати час та обставини її створення;
- розрізняти факт і думку;

- виявляти маніпуляції;
- аналізувати пропагандистські повідомлення;
- порівнювати різні джерела;
- розпізнавати упередження;
- перевіряти фото- та відеоматеріали;
- формувати висновки на основі декількох джерел.

Цей компонент є особливо важливим у сучасному цифровому інформаційному середовищі.

17.10. Дискусії та дебати

Для розвитку громадянської компетентності використовуються:

- дискусії;
- дебати;
- круглі столи;
- рольові ігри;
- моделювання суспільних ситуацій;
- історичні реконструкції;
- судові дебати;
- парламентські моделі;
- групові обговорення.

Учні навчаються аргументувати власну позицію, слухати опонента, ставити запитання та змінювати власну позицію у разі появи переконливих доказів.

Водночас формування власної позиції не означає нав’язування учневі певної політичної позиції.

17.11. Проєктна діяльність

Учні можуть виконувати індивідуальні та групові проєкти історичного, громадянського та соціального спрямування.

Проєкти можуть бути:

- дослідницькими;
- краєзнавчими;
- соціальними;
- волонтерськими;
- інформаційними;
- медійними;
- міжпредметними.

Результатом може бути:

- дослідницька робота;
- презентація;
- документальний відеоматеріал;
- подкаст;
- виставка;
- цифрова карта;
- інформаційний ресурс;
- соціальна ініціатива;
- публічний захід.

17.12. Міжпредметна інтеграція

Громадянська та історична освіта інтегрується з:

- українською мовою та літературою;
- зарубіжною літературою;
- географією;
- економікою та фінансовою грамотністю;
- мистецтвом;
- інформатикою;
- іноземними мовами;
- християнською етикою.

Наприклад, дослідження історичної події може передбачати роботу з текстом, картою, статистикою, фотографією, відео, архівним документом та усним свідченням.

17.13. Формування громадянської ідентичності

Гімназія сприяє формуванню у здобувачів освіти:

- усвідомлення належності до українського суспільства;
- поваги до державної мови;
- розуміння історії України;
- поваги до культурної спадщини;
- відповідального ставлення до громади;
- розуміння власних прав та обов’язків;
- готовності брати участь у суспільному житті.

Водночас громадянська ідентичність розглядається як така, що не заперечує культурного, мовного, етнічного чи світоглядного різноманіття суспільства, а передбачає взаємну повагу та дотримання прав людини.

17.14. Християнський світогляд у громадянській та історичній освіті

Громадянська та історична освіта реалізується в контексті християнського світогляду гімназії.

Основою світоглядного підходу є розуміння гідності кожної людини як особистості, створеної Богом, незалежно від її соціального становища, походження, здібностей, поглядів чи суспільного статусу.

У процесі вивчення історії та суспільства учні можуть осмислювати:

- поняття людської гідності;
- свободу та відповідальність;
- справедливість;
- милосердя;
- прощення;
- служіння ближньому;
- відповідальність за власні рішення;
- цінність людського життя;
- наслідки ненависті, насильства та дискримінації.

Історичні події можуть розглядатися також з позицій морального вибору людини, її відповідальності за рішення та наслідків цих рішень для інших людей.

Гімназія визнає Ісуса Христа Спасителем та розглядає Його вчення як важливу основу морального осмислення питань людської гідності, любові до ближнього, прощення, служіння та відповідальності.

Водночас викладання історії та громадянської освіти не має на меті підміняти історичне дослідження релігійним тлумаченням історичних подій.

Учні знайомляться з історичними фактами, джерелами та різними науковими інтерпретаціями, навчаються працювати з доказами та формувати власні обґрунтовані висновки.

Християнський світогляд використовується як етична та світоглядна рамка для осмислення людиною історії, свободи, відповідальності, влади, справедливості та власного покликання, а не як заміна наукового історичного методу.

Особлива увага приділяється розумінню свободи не як відсутності будь-яких обмежень, а як можливості відповідального вибору та готовності нести наслідки власних рішень.

17.15. Очікуваний результат

У результаті вивчення громадянської та історичної освітньої галузі здобувач освіти має поступово набувати здатності:

знати → аналізувати → перевіряти → співвідносити → аргументувати → робити висновки → діяти відповідально.

Гімназія прагне сформувати особистість, яка знає історію, розуміє суспільство, критично працює з інформацією, поважає гідність іншої людини, усвідомлює власну свободу та відповідальність і здатна бути активним та відповідальним членом громади і суспільства.

18. СОЦІАЛЬНА ТА ЗДОРОВ’ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТА

Соціальна та здоров’язбережувальна освіта є складовою цілісного розвитку здобувача освіти та спрямована на формування здатності дбати про власне фізичне, психічне й соціальне благополуччя, будувати здорові взаємини, безпечно діяти в різних життєвих ситуаціях та відповідально ставитися до власного життя і життя інших людей.

Гімназія розглядає здоров’я як багатовимірне поняття, що охоплює фізичний, психічний, емоційний та соціальний добробут.

Соціальна та здоров’язбережувальна освіта реалізується як під час безпосереднього вивчення відповідних освітніх компонентів, так і наскрізно в освітньому, виховному, спортивному, проєктному та повсякденному житті гімназії.

18.1. Основні завдання

Освітній процес спрямований на формування у здобувачів освіти:

- відповідального ставлення до власного здоров’я;
- навичок здорового способу життя;
- емоційної грамотності;
- навичок саморегуляції;
- здатності розпізнавати власні емоції та емоції інших;

- навичок конструктивного спілкування;
- здатності вирішувати конфлікти ненасильницьким шляхом;
- навичок безпечної поведінки;
- відповідального прийняття рішень;
- здатності оцінювати ризики;
- навичок особистої та соціальної відповідальності;
- уміння звертатися по допомогу;
- здатності протистояти небезпечному впливу;
- навичок турботи про інших.

18.2. Практико-орієнтоване навчання

Гімназія надає перевагу практичному засвоєнню соціальних та здоров’язбережувальних навичок.

У навчальному процесі можуть використовуватися:

33. ситуаційні вправи;
34. рольові ігри;
35. моделювання життєвих ситуацій;
36. кейс-метод;
37. дискусії;
38. тренінгові вправи;
39. практичні заняття;
40. аналіз реальних життєвих ситуацій;
41. групова робота;
42. проєктна діяльність.

Учні навчаються не лише знати правила, а застосовувати їх у конкретній ситуації.

18.3. Емоційна грамотність та саморегуляція

Важливим компонентом є розвиток емоційної грамотності.

Учні поступово навчаються:

- розпізнавати власні емоції;
- називати свої переживання;
- розуміти зв’язок між емоціями, думками та поведінкою;
- використовувати безпечні способи саморегуляції;
- розуміти емоційний стан іншої людини;
- конструктивно висловлювати власні потреби;
- звертатися по допомогу;
- відновлюватися після емоційного напруження.

Практики саморегуляції можуть включати дихальні, рухові, творчі та інші безпечні вправи відповідно до віку учнів.

18.4. Соціальні навички

Гімназія системно формує навички взаємодії з іншими людьми.

Учні навчаються:

- слухати;
- вести діалог;
- висловлювати незгоду без приниження іншої людини;
- домовлятися;
- працювати в команді;
- розподіляти відповідальність;

- просити про допомогу;
- надавати підтримку;
- вирішувати конфлікти;
- поважати особисті межі;
- відповідально користуватися свободою.

Особлива увага приділяється формуванню культури побудови здорових та безпечних взаємин.

18.5. Безпечна поведінка

Соціальна та здоров’язбережувальна освіта охоплює підготовку здобувачів освіти до безпечної поведінки в різних середовищах:

- у гімназії;
- вдома;
- на вулиці;
- у транспорті;
- в Інтернеті;
- у громадських місцях;
- під час спортивної діяльності;
- під час екскурсій та подорожей;
- у надзвичайних ситуаціях.

Учні ознайомлюються з алгоритмами безпечної поведінки та вчаться оцінювати ризики до того, як прийняти рішення.

18.6. Цифрове здоров’я та безпека

Здоров’язбережувальна освіта враховує вплив цифрового середовища на фізичний, психічний та соціальний стан людини.

Розглядаються питання:

- безпечного користування цифровими пристроями;
- режиму роботи та відпочинку;
- цифрового перевантаження;
- інформаційної гігієни;
- залежності від цифрового контенту;
- онлайн-комунікації;
- кібербулінгу;
- захисту особистої інформації;
- відповідальної поведінки в соціальних мережах.

Цифрова грамотність розглядається не лише як технічна навичка, а і як складова відповідального способу життя.

18.7. Кейс-метод

Для формування практичних соціальних та здоров’язбережувальних компетентностей використовуються кейси, що моделюють реальні або наближені до реальних життєві ситуації.

Кейси можуть стосуватися:

- конфліктів;
- тиску однолітків;
- булінгу;
- ризикованої поведінки;

- стресових ситуацій;
- прийняття рішень;
- здорового харчування;
- режиму дня;
- цифрової залежності;
- безпеки;
- взаємодії в команді;
- відповідальності за власні дії.

Учні аналізують ситуацію, визначають проблему, розглядають можливі варіанти дій та оцінюють їхні наслідки.

18.8. Фізична активність та здоровий спосіб життя

Здоров'язбережувальна освіта взаємопов'язана з фізичною культурою.

Гімназія сприяє формуванню звички до регулярної рухової активності через:

13. фізкультурні заняття;
14. фітнес;
15. ритміку;
16. нейрорухові вправи;
17. рухливі ігри;
18. спортивні активності;
19. вправи на координацію;
20. заняття на свіжому повітрі.

Рухова активність може організовуватися у приміщенні, на відкритому повітрі, у парках, на спортивних майданчиках та інших безпечних спортивних локаціях.

18.9. Перша допомога та практичні навички безпеки

У межах відповідних освітніх компонентів можуть формуватися практичні навички:

- виклику екстреної допомоги;
- оцінювання ситуації;
- безпечної поведінки до прибуття фахівців;
- базової домедичної допомоги;
- реагування на травми;
- дій у разі пожежі;
- дій під час інших надзвичайних ситуацій.

Практичні заняття можуть проводитися із залученням медичних працівників, інструкторів, фахівців із безпеки та інших практиків.

18.10. Проєктна діяльність

Учні можуть реалізовувати проєкти, пов'язані зі здоров'ям та соціальним життям.

Наприклад:

- «Мій здоровий день»;
- дослідження режиму сну;
- дослідження рухової активності;

- інформаційні кампанії;
- проєкти проти булінгу;
- проєкти взаємодопомоги;
- екологічні ініціативи;
- дослідження впливу цифрових технологій;
- проєкти здорового харчування;
- соціальні ініціативи для громади.

18.11. Залучення фахівців

Для практичного забезпечення соціальної та здоров’язбережувальної освіти гімназія може залучати:

- лікарів;
- медичних працівників;
- психологів;
- фізичних терапевтів;
- тренерів;
- інструкторів з безпеки;
- фахівців із домедичної допомоги;
- соціальних працівників;
- представників громадських організацій;
- інших спеціалістів відповідного профілю.

Такі заняття можуть проводитися очно, дистанційно або у змішаному форматі.

18.12. Освітнє середовище

Гімназія створює освітнє середовище, яке сприяє здоровій взаємодії та безпечній поведінці.

Здоров’язбережувальні принципи враховуються під час:

- організації навчального дня;
- фізичної активності;
- перерв;
- харчування;
- екскурсій;
- спортивних заходів;
- творчої діяльності;
- групової роботи;
- організації безпечного простору.

18.13. Християнський світогляд у соціальній та здоров’язбережувальній освіті

Соціальна та здоров’язбережувальна освіта реалізується в контексті біблійного світогляду та християнських цінностей гімназії.

Основою є розуміння людини як особистості, створеної Богом, яка має гідність, цінність, свободу, відповідальність та покликання.

Здоров’я розглядається як важливий ресурс для повноцінного життя, розвитку особистості та служіння іншим.

У процесі навчання особлива увага приділяється:

- цінності людського життя;

- повазі до власної гідності та гідності іншої людини;
- відповідальному ставленню до власного тіла;
- самодисципліні;
- турботі про ближнього;
- милосердю;
- прощенню;
- відповідальному використанню свободи;
- взаємодопомозі;
- відповідальності за власні рішення.

Біблійні принципи любові до ближнього, милосердя, взаємоповаги, відповідальності та служіння можуть використовуватися як моральна основа для осмислення соціальних та життєвих ситуацій.

При цьому гімназія не підміняє медичні, психологічні чи наукові знання релігійними положеннями та забезпечує ознайомлення здобувачів освіти з сучасними науково обґрунтованими підходами до здоров’я, безпеки та психологічного благополуччя.

18.14. Формування культури відповідальності

Гімназія прагне сформувати в учня розуміння:
«Я вільний, але моя свобода пов’язана з відповідальністю».
Учні навчаються усвідомлювати наслідки власних рішень для:

- себе;
- інших людей;
- своєї родини;
- освітньої спільноти;
- суспільства;
- навколишнього середовища.

Таким чином, соціальна та здоров’язбережувальна освіта сприяє формуванню самостійної, відповідальної, емоційно зрілої та соціально компетентної особистості, яка здатна піклуватися про себе, поважати інших, розпізнавати ризики, звертатися по допомогу та відповідально діяти в різних життєвих ситуаціях.

по освітніх галузях:

- **Соціальна та здоров’язбережувальна** — частково вже є через фізкультуру, але треба завершити
- **Технологічна освіта**
- **Географічна складова**
- **Профорієнтація та усвідомлення покликання**
- **Проєктна та дослідницька діяльність**
- **Виховна система**

- **Оцінювання**
- **Індивідуальна освітня траєкторія**
- **Безпечне освітнє середовище**
- **Інклюзивність**
- **Дистанційне / змішане навчання**
- **Залучення фахівців-практиків**
- **Внутрішня система забезпечення якості**
- **Кадрове та ресурсне забезпечення**
- **Моніторинг реалізації ОП**
- і вже потім **навчальні плани та додатки**.

15. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Очікувані результати навчання визначаються відповідними державними стандартами та конкретизуються у навчальних програмах.

Гімназія орієнтується на формування здобувача освіти, який:

- володіє базовими предметними знаннями;
- уміє застосовувати знання на практиці;
- здатний аналізувати та оцінювати інформацію;
- уміє аргументувати власну думку;
- здатний працювати самостійно та в команді;
- використовує цифрові інструменти безпечно та відповідально;
- володіє державною мовою та іноземними мовами відповідно до освітнього рівня;
- розуміє основи фінансової грамотності;
- здатний до творчої діяльності;
- усвідомлює власні сильні сторони;
- здатний планувати власну діяльність;
- проявляє відповідальність;
- поважає гідність та права інших людей;
- дотримується принципів академічної доброчесності.

16. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес організовується у формах:

- уроку;
- практичного заняття;
- лабораторного заняття;
- семінару;
- проєктної діяльності;
- дослідницької діяльності;
- індивідуального заняття;
- групового заняття;
- консультації;
- екскурсії;
- майстер-класу;
- творчої студії;
- гуртка;
- інтегрованого заняття;
- дистанційного заняття;
- інших формах, передбачених законодавством та педагогічно доцільних для досягнення результатів навчання.

17. ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

З урахуванням невеликої наповнюваності класів гімназія використовує можливості індивідуалізації навчання.

Індивідуалізація передбачає:

- визначення освітніх потреб учня;
- диференціацію завдань;
- різний рівень складності;
- індивідуальні освітні траєкторії;
- додаткові консультації;
- проєктну діяльність;
- поглиблення окремих напрямів за інтересами;

- педагогічну підтримку учнів, які мають освітні труднощі.

У разі організації індивідуальної форми здобуття освіти вона здійснюється відповідно до окремих нормативних актів та наказів керівника.

18. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Система оцінювання в гімназії спрямована не лише на фіксацію результату, а й на підтримку розвитку учня.

Оцінювання здійснюється відповідно до законодавства та затверджених педагогічною радою критеріїв.

Застосовуються:

- формувальне оцінювання;
- поточне оцінювання;
- тематичне оцінювання;
- семестрове оцінювання;
- річне оцінювання;
- державне підсумкове оцінювання — у випадках та порядку, визначених законодавством.

Для оцінювання можуть використовуватися:

- усні відповіді;
- письмові роботи;
- тести;
- практичні роботи;
- проєкти;
- портфоліо;
- спостереження;
- самооцінювання;
- взаємооцінювання;
- захист творчих та дослідницьких робіт.

Оцінювання не використовується як засіб покарання.

19. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Гімназія забезпечує дотримання принципів академічної доброчесності.

До порушень академічної доброчесності належать, зокрема:

- академічний плагіат;
- списування;
- фабрикація;
- фальсифікація;
- неправомірне використання чужих результатів;
- обман;
- інші дії, визначені законодавством.

Здобувачі освіти навчаються використовувати джерела інформації відповідально та коректно.

20. БЕЗПЕЧНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Гімназія забезпечує освітнє середовище, яке спрямоване на захист фізичного, психологічного та соціального благополуччя учасників освітнього процесу.

Основними напрямами є:

- запобігання булінгу;
- запобігання насильству;
- охорона праці;
- пожежна безпека;
- цивільний захист;
- мінна безпека;
- психологічна безпека;
- цифрова безпека;
- захист персональних даних;
- дотримання прав дитини.

У гімназії діють відповідні політики, положення та алгоритми реагування.

21. ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА

Освітній процес передбачає створення умов для психологічного благополуччя здобувачів освіти.

Педагогічні працівники:

- враховують вікові та індивідуальні особливості дітей;
- використовують педагогічно коректні способи мотивації;
- не допускають приниження гідності учня;
- сприяють розвитку самооцінки;
- підтримують здатність дитини просити про допомогу;
- взаємодіють з батьками або іншими законними представниками дитини.

ПРОГРАМИ:
подолання дитячих травм - пригоди ПЕТРИКА)
«ДІТИ І ВІЙНА»

22. ПАРТНЕРСТВО З БАТЬКАМИ

Батьки або інші законні представники здобувачів освіти є учасниками освітнього процесу.

Гімназія забезпечує:

- інформування про освітні результати;
- комунікацію щодо освітніх потреб дитини;
- участь батьків у визначених законодавством формах;
- консультації;
- спільне визначення шляхів підтримки дитини.

23. ВНУТРІШНЯ СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Внутрішня система забезпечення якості освіти гімназії спрямована на постійне вдосконалення освітнього процесу.

Основними напрямами є:

1. якість освітнього середовища;
2. якість освітньої діяльності;
3. якість системи оцінювання;
4. професійний розвиток педагогічних працівників;
5. управлінські процеси;
6. академічна доброчесність;
7. безпека;
8. результативність освітнього процесу.

Для моніторингу можуть використовуватися:

- аналіз навчальних досягнень;
- внутрішні діагностичні роботи;
- спостереження;
- аналіз освітньої документації;
- опитування учнів;
- опитування батьків;
- самооцінювання педагогічних працівників;
- педагогічні ради;
- аналіз виконання освітньої програми.

Результати внутрішнього моніторингу використовуються для прийняття управлінських рішень.

24. ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Гімназія створює умови для професійного розвитку педагогічних працівників.

Професійний розвиток може здійснюватися через:

- курси підвищення кваліфікації;
- семінари;
- тренінги;
- вебінари;
- педагогічні майстерні;
- наставництво;
- педагогічну інтернатуру;
- взаємовідвідування занять;
- самоосвіту;
- професійні спільноти;
- розроблення авторських та адаптованих навчальних матеріалів.

Педагогічна інтернатура та наставництво здійснюються відповідно до окремого положення гімназії.

25. ОСОБЛИВОСТІ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

З огляду на невелику чисельність здобувачів освіти гімназія застосовує модель раціонального поєднання педагогічних компетентностей.

Педагогічний працівник може викладати кілька навчальних предметів або освітніх компонентів за умови відповідності його кваліфікації, професійної компетентності та вимогам законодавства.

Розподіл педагогічного навантаження здійснюється керівником відповідно до законодавства, тарифікаційних документів, кадрових можливостей та потреб освітньої програми.

26. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Навчальний план гімназії є складником цієї освітньої програми.

Навчальний план визначає:

- перелік навчальних предметів та інтегрованих курсів;
- освітні галузі;
- кількість годин на тиждень;
- річну кількість годин;
- обов’язкові освітні компоненти;
- вибіркові освітні компоненти;
- додаткові освітні компоненти;
- форми організації занять.

Навчальний план затверджується педагогічною радою та керівником гімназії у встановленому законодавством порядку.

При формуванні навчального плану забезпечується:

- виконання державних стандартів;
- відповідність типовим освітнім програмам;
- дотримання гранично допустимого навчального навантаження;
- дотримання санітарного законодавства;
- реальна кадрова забезпеченість;
- відповідність освітнім потребам здобувачів освіти.

27. ДОДАТКОВІ ОСВІТНІ ПРОГРАМИ

Окремими документами педагогічна рада схвалює навчальні програми додаткових курсів.

Для 2026/2027 навчального року передбачається можливість реалізації таких програм:

1. Польська мова.
2. Французька мова.
3. Англійська мова — додатковий практичний курс.
4. Християнська етика.
5. Програмування Python.
6. Інформатика — практичний курс.
7. Фінансова грамотність.
8. Фотостудія.
9. «Барвиста».

Кожен курс має окрему навчальну програму із зазначенням:

- назви;
- мети;
- завдань;

- вікової категорії;
- очікуваних результатів;
- змісту;
- орієнтовної кількості годин;
- форм занять;
- способів оцінювання;
- матеріально-технічного забезпечення.

Конкретний обсяг та режим проведення додаткових занять визначається річним навчальним планом, розкладом та окремими наказами керівника.

28. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Для реалізації освітньої програми гімназія використовує:

- навчальні кабінети;
- комп’ютерне обладнання;
- цифрові освітні ресурси;
- бібліотечні ресурси;
- спортивне обладнання;
- обладнання для творчої діяльності;
- обладнання для фотостудії;
- матеріали для мистецьких і технологічних занять;
- засоби безпеки;
- інші ресурси відповідно до освітніх потреб.

Матеріально-технічне забезпечення використовується відповідно до вимог безпеки та санітарного законодавства.

29. ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

Гімназія може організовувати здобуття освіти у формах, передбачених законодавством та установчими документами закладу.

За наявності відповідних підстав та організаційних можливостей можуть застосовуватися:

- інституційна форма;
- дистанційна форма;
- сімейна (домашня) форма;
- екстернат;
- педагогічний патронаж;
- інші форми, передбачені законодавством.

Організація відповідної форми здобуття освіти здійснюється на підставі заяв, рішень та наказів, передбачених законодавством.

Технології дистанційного навчання можуть використовуватися також як елемент організації освітнього процесу за іншими формами здобуття освіти у випадках, передбачених законодавством.

30. НАВЧАЛЬНИЙ РІК ТА РЕЖИМ РОБОТИ

Структура навчального року, тривалість навчального тижня, канікул, навчальних занять та режим роботи визначаються відповідно до законодавства, рішення педагогічної ради та наказів керівника.

При організації освітнього процесу враховуються:

- вікові особливості учнів;
- санітарні вимоги;
- безпекова ситуація;
- можливості приміщень;
- потреби здобувачів освіти;
- рекомендації МОН України.

31. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У разі зміни безпекової ситуації гімназія організовує освітній процес відповідно до чинного законодавства, рішень органів державної влади та місцевого самоврядування, а також внутрішніх документів закладу.

Пріоритетом є:

1. життя та здоров’я учасників освітнього процесу;
2. безпечне перебування дітей;
3. безперервність освітнього процесу;
4. доступність освіти;
5. психологічна підтримка;
6. збереження якості навчання.

У разі необхідності використовуються технології дистанційного навчання відповідно до чинного Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти.

32. ВЗАЄМОДІЯ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ

Освітня програма передбачає поєднання:

обов’язкової загальної освіти + індивідуалізації + мовної підготовки + цифрової освіти + фінансової грамотності + творчого розвитку + християнської етики + практичної підготовки.

Таке поєднання забезпечує цілісність освітньої моделі гімназії та дозволяє поєднати виконання державного стандарту з особливостями приватного закладу освіти.

33. ПРИНЦИП РОЗВИТКУ ПОКЛИКАННЯ

Однією з особливостей освітньої моделі гімназії є допомога здобувачеві освіти у визначенні власних здібностей, інтересів та можливого життєвого шляху.

Для цього використовуються:

- творчі студії;
- технологічні проєкти;
- програмування;
- мовні курси;
- фінансова грамотність;
- мистецькі практики;

- фотостудія;
- дослідницькі проєкти;
- практичні завдання;
- профорієнтаційні заходи.

Метою є не рання професіоналізація дитини, а розширення її досвіду та можливостей усвідомленого вибору.

34. ПРИНЦИП «ПРАВО БУТИ»

Педагогічна модель гімназії ґрунтується на визнанні права кожної дитини:

- бути почутою;
- бути різною;
- мати власний темп розвитку;
- помилятися та виправляти помилки;
- ставити запитання;
- проявляти ініціативу;
- мати власні інтереси;
- отримувати підтримку;
- розвивати власні сильні сторони.

Водночас право бути не скасовує відповідальності.

Свобода учня поєднується з відповідальністю за навчання, поведінку, взаємодію з іншими та власний вибір.

35. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма є основою для:

- розроблення навчальних планів;
- складання річних навчальних планів;
- розроблення та затвердження навчальних програм;
- організації освітнього процесу;
- формування педагогічного навантаження;
- складання розкладу;
- оцінювання результатів навчання;
- внутрішнього моніторингу якості освіти;
- професійного розвитку педагогічних працівників;
- планування матеріально-технічного забезпечення.

Освітня програма затверджується керівником гімназії після схвалення педагогічною радою.

Зміни до освітньої програми вносяться у разі:

- зміни законодавства;
- зміни державних стандартів;
- зміни типових освітніх програм;
- зміни контингенту здобувачів освіти;
- зміни освітніх потреб;
- зміни організаційних умов;
- необхідності вдосконалення освітнього процесу.

Зміни та доповнення до освітньої програми схвалюються педагогічною радою та затверджуються керівником гімназії.

Додаток 1.

УКРАЇНА
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКА
ПРИВАТНА ХРИСТИЯНСЬКА ГІМНАЗІЯ «ЕЛЕЯ»
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
вул. Лесі Українки, 85, м. Кам'янець-Подільський
Хмельницька область, 32313
тел. **096-39-76-249** код ЄДРПОУ **41489370**
E-mail: g-m-v@i.ua Eleiia.kp@gmail.com

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН початкової освіти
Кам'янець-Подільської приватної християнської гімназії «ЕЛЕЯ»
на 2026/2027 навчальний рік
1–2 класи

Освітня галузь	Навчальний предмет / інтегрований курс	1 клас	2 клас
Мовно-літературна	Українська мова та читання	7	7
Мовно-літературна	Іноземна мова/англійська	2	3
Математична	Математика	4	4
Природнича, громадянська та історична, соціальна і здоров'язбережувальна	Я досліджую світ	3	3
Технологічна	Дизайн і технології	1	1
Інформатична	Інформатика	–	1
Мистецька	Мистецтво	2	2
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Варіативна складова	Християнська етика	1	
	Фінансова грамотнсть	1	
	Разом	**23**	**25**

Додаток 2.

УКРАЇНА
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКА
ПРИВАТНА ХРИСТИЯНСЬКА ГІМНАЗІЯ «ЕЛЕЯ»
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
вул. Лесі Українки, 85, м. Кам'янець-Подільський
Хмельницька область, 32313
тел. **096-39-76-249** код ЄДРПОУ **41489370**
E-mail: g-m-v@i.ua Eleiia.kp@gmail.com

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН початкової освіти

Кам'янець-Подільської приватної християнської гімназії «ЕЛЕЯ»
на 2026/2027 навчальний рік

3–4 класи

Освітня галузь	Навчальний предмет / інтегрований курс	3 клас	4 клас
Мовно-літературна	Українська мова	3,5	3,5
	Літературне читання	3,5	3,5
Мовно-літературна	Іноземна мова/ англійська	3	3
Математична	Математика	5	5
Природнича, громадянська та історична, соціальна і здоров'язбережувальна	Я досліджую світ	3	3
Інформатична	Інформатика	1	1
Технологічна	Дизайн і технології	1	1
Мистецька	Мистецтво	2	2
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Варіативна складова	Християнська етика	1	
Варіативна складова	Фінансова грамотність	1	
	Разом	**26**	**26**

Додаток 3

УКРАЇНА
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКА
ПРИВАТНА ХРИСТИЯНСЬКА ГІМНАЗІЯ «ЕЛЕЯ»
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
вул. Лесі Українки, 85, м. Кам'янець-Подільський
Хмельницька область, 32313
тел. **096-39-76-249** код ЄДРПОУ **41489370**
E-mail: g-m-v@i.ua Eleiia.kp@gmail.com

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН початкової освіти

Кам'янець-Подільської приватної християнської гімназії «ЕЛЕЯ»
на 2026/2027 навчальний рік
5-9 класи базової середньої освіти

Освітня галузь	Навчальний предмет / інтегрований курс	5 кл.	6 кл.	7 кл.	8 кл.	9 кл.
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4	4	4
	Українська література	2	2	2	2	2
	Іноземна мова/ англійська	3,5	3,5	3,5	3	3
Математична	Математика	5	5	–	–	–
	Алгебра	–	–	3	3	3
	Геометрія	–	–	2	2	2
Природнича	Природничі науки / інтегрований курс	2	2	2	–	–
	Біологія	–	–	2	2	2
	Географія	–	–	2	2	1,5
	Фізика	–	–	–	2	3
	Хімія	–	–	–	2	2
Громадянська та історична	Історія України	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	–	–	1	1	1
	Громадянська освіта / інтегрований курс	1	1	1	–	–

Соціальна і здоров’язбережувальна	Здоров’я, безпека та добробут	1	1	1	1	1
Технологічна	Технології	2	2	1	1	1
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Мистецька	Мистецтво	2	2	2	2	2
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3	3
Етична / ціннісна	Християнська етика	1		–	–	–
Варіативна складова	Програмування PYTHON	1		1		0,5
	Фінансова грамотність	1		1		
	Польська мова	1	1			

Додаток 4.

УКРАЇНА
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКА
ПРИВАТНА ХРИСТИЯНСЬКА ГІМНАЗІЯ «ЕЛЕЯ»
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
вул. Лесі Українки, 85, м. Кам'янець-Подільський
Хмельницька область, 32313
тел. **096-39-76-249** код ЄДРПОУ **41489370**
E-mail: g-m-v@i.ua Eleiia.kp@gmail.com

ПЕРЕЛІК
модельних та навчальних програм основних освітніх компонентів

1. Початкова освіта, 1–4 класи

Освітній процес у початковій школі здійснюється відповідно до **Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко**, затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 № 743, та навчальних програм, визначених цією Типовою освітньою програмою.

Освітня галузь	Освітній компонент	Програма
Мовно-літературна	Українська мова та читання	Навчальна програма «Українська мова та читання» для 1–2 класів / «Українська мова та літературне читання» для 3–4 класів, у складі Типової освітньої програми О. Я. Савченко
Мовно-літературна	Іноземна мова	Навчальна програма з іноземної мови для 1–4 класів
Математична	Математика	Навчальна програма «Математика» для 1–4 класів
Природнича, громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна	Я досліджую світ	Навчальна програма інтегрованого курсу «Я досліджую світ» для 1–4 класів
Технологічна	Дизайн і технології	Навчальна програма «Дизайн і технології» для 1–4 класів
Інформатична	Інформатика	Навчальна програма «Інформатика» для 2–4

		класів
Мистецька	Мистецтво	Навчальна програма «Мистецтво» для 1–4 класів
Фізкультурна	Фізична культура	Навчальна програма «Фізична культура» для 1–4 класів

Базова середня освіта, 5–9 класи

Для 5–9 класів «ЕЛЕЯ» використовує **модельні навчальні програми, рекомендовані МОН України**, а конкретний перелік визначається закладом освіти відповідно до обраних освітніх компонентів. МОН зазначає, що модельні програми можуть охоплювати весь рівень 5–9 класів або окремі цикли 5–6 та 7–9 класів.

Мовно-літературна освітня галузь

Освітній компонент	Модельна / навчальна програма
Українська мова	**«Українська мова. 5–9 класи»**, модельна навчальна програма, рекомендована МОН
Українська література	**«Українська література. 5–9 класи»**, модельна навчальна програма, рекомендована МОН
Іноземна мова	Відповідна модельна навчальна програма з іноземної мови для 5–9 класів

Для української мови МОН, зокрема, містить модельну програму **Полторацької та ін. для 5–9 класів**; для 5–6 та 7–9 класів є також окремі авторські варіанти.

Математична освітня галузь

Освітній компонент	Модельна / навчальна програма
Математика	**«Математика. 5–6 класи»** — обрана модельна навчальна програма
Алгебра	**«Алгебра. 7–9 класи»** — обрана модельна навчальна програма
Геометрія	**«Геометрія. 7–9 класи»** — обрана модельна навчальна програма

МОН має, зокрема, модельні програми з математики Беденко, Бурди, Істера, Мерзляка та інших авторів; з алгебри й геометрії — Бурди, Істера, Мерзляка та інших.

Природнича освітня галузь

Освітній компонент	Модельна / навчальна програма
Пізнаємо природу	**«Пізнаємо природу. 5–6 класи»** — обрана модельна навчальна програма
Географія	**«Географія. 6–9 класи»** — обрана модельна навчальна програма
Біологія	**«Біологія. 7–9 класи»** — обрана модельна навчальна програма
Фізика	**«Фізика. 7–9 класи»** — обрана модельна навчальна програма
Хімія	**«Хімія. 7–9 класи»** — обрана модельна навчальна програма

У переліку МОН є, зокрема, «Пізнаємо природу» Біди, Коршевнюк, Шаламова; географія Коберніка та Запотоцького; біологія Соболя, Балана та інших; фізика Максимович, Головка, Кремінського; хімія Лашевської, Григорович, Папіш.

Громадянська та історична освітня галузь

Освітній компонент	Модельна / навчальна програма
Історія / вступ до історії та громадянської освіти	Відповідна модельна навчальна програма для 5–6 класів
Історія України	**«Історія України. 7–9 класи»** — обрана модельна навчальна програма
Всесвітня історія	**«Всесвітня історія. 7–9 класи»** — обрана модельна навчальна програма
Громадянська освіта	Відповідна модельна навчальна програма для 6–9 класів

МОН пропонує кілька моделей, зокрема інтегровані курси **«Досліджуємо історію і суспільство»**, **«Україна і світ»**, а для 7–9 класів — окремі програми з історії України, всесвітньої історії та громадянської освіти.

Соціальна і здоров’язбережувальна освітня галузь

Освітній компонент	Модельна / навчальна програма
Здоров’я, безпека та добробут	Модельна навчальна програма **«Здоров’я, безпека та добробут. 5–9 класи»**

Технологічна освітня галузь

Освітній компонент	Модельна / навчальна програма
Технології	Модельна навчальна програма **«Технології. 5–9 класи»**

Інформатична освітня галузь

Освітній компонент	Модельна / навчальна програма
Інформатика	Модельна навчальна програма **«Інформатика. 5–9 класи»**

Мистецька освітня галузь

Освітній компонент	Модельна / навчальна програма
Мистецтво	Модельна навчальна програма **«Мистецтво. 5–9 класи»**

Фізкультурна освітня галузь

Освітній компонент	Модельна / навчальна програма
Фізична культура	Модельна навчальна програма **«Фізична культура. 5–9 класи»**

Додаток 5.

УКРАЇНА
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКА
ПРИВАТНА ХРИСТИЯНСЬКА ГІМНАЗІЯ «ЕЛЕЯ»
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
вул. Лесі Українки, 85, м. Кам'янець-Подільський
Хмельницька область, 32313
тел. **096-39-76-249** код ЄДРПОУ **41489370**
E-mail: g-m-v@i.ua Eleiia.kp@gmail.com

ДОДАТКИ ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Додаток 5. Перелік додаткових освітніх програм.

Додаток 6. Програми курсів
«Польська мова»,
«Французька мова»,
«Англійська мова»,
«Християнська етика»,
«Програмування Python»,
«Інформатика»,
«Фінансова грамотність»,
«Фотостудія»,
«Барвиста».

Додаток 7. Система внутрішнього забезпечення якості освіти.

Додаток 8. Система оцінювання результатів навчання.

Додаток 9. Перелік форм організації освітнього процесу.

Додаток 10. Порядок реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА РЕАЛІЗАЦІЮ

Відповідальність за реалізацію освітньої програми несуть керівник закладу освіти, педагогічні працівники та інші учасники освітнього процесу відповідно до їх повноважень і законодавства України.

Освітня програма підлягає перегляду та оновленню у випадках, визначених законодавством та цією програмою.

УКРАЇНА
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКА
ПРИВАТНА ХРИСТИЯНСЬКА ГІМНАЗІЯ «ЕЛЕЯ»
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
вул. Лесі Українки, 85, м. Кам'янець-Подільський
Хмельницька область, 32313
тел. **096-39-76-249** код ЄДРПОУ **41489370**
E-mail: g-m-v@i.ua Eleiia.kp@gmail.com

«ЗГОДА БАТЬКІВ (ЗАКОННИХ ПРЕДСТАВНИКІВ) НА УЧАСТЬ ДИТИНИ У ХРИСТИЯНСЬКІЙ СВІТОГЛЯДНІЙ ТА ВИХОВНІЙ МОДЕЛІ ГІМНАЗІЇ»

☐ ознайомлений/ознайомлена з християнським світоглядом гімназії;

☐ усвідомлюю міжконфесійний характер закладу;

☐ погоджуюся з проведенням щоденної ранкової молитви;

☐ погоджуюся з участю дитини у християнських виховних заходах;

☐ погоджуюся з використанням біблійних текстів і християнських цінностей у виховній роботі;

☐ розумію, що гімназія не вимагає від моєї дитини належності до конкретної конфесії;

☐ підтверджую, що ознайомлений/ознайомлена зі світоглядними засадами гімназії.